

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

_____ Тетяна КОСОВА

«_____» «_____» грудня 2023 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)**

**ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОС «МАГІСТР»**

Тема: «Фінансовий механізм управління холдинговими компаніями та шляхи його удосконалення»

Виконав: Анна РАДЧУК (КАРПАЧ)

Керівник: к.е.н. , доцент Юлія ВЛАДИКА

Консультанти з окремих розділів пояснювальної записки:

перший розділ - к.е.н. , доцент Юлія ВЛАДИКА

другий розділ - к.е.н. , доцент Юлія ВЛАДИКА

третій розділ - к.е.н. , доцент Юлія ВЛАДИКА

Нормоконтролер: старший викладач Наталія ЗАДЕРАКА

Київ 2023

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри
_____ Тетяна КОСОВА
«02» жовтня 2023 р.

ЗАВДАННЯ на виконання кваліфікаційної роботи

здобувача вищої освіти РАДЧУК (КАРПАЧ) Анни Василівни

1. Тема кваліфікаційної роботи «Фінансовий механізм управління холдинговими компаніями та шляхи його удосконалення» затверджена наказом ректора від __.__.2023 № ____/ст.

2. Термін виконання роботи: з 25.09.2023 р. до 31.12. 2023 р.

3. Вихідні дані до роботи: нормативно-правова база, дані Державної служби статистики, податкова, статистична звітність ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ»

4. Зміст пояснювальної записки:

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ХОЛДИНГОВИМИ КОМПАНІЯМИ

1.1. Економічна сутність фінансового механізму управління холдинговими компаніями

1.2. Правове регулювання фінансового механізму управління холдинговими компаніями

1.3. Концептуальні засади функціонування фінансового механізму управління холдинговими компаніями

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ХОЛДИНГОВИМИ КОМПАНІЯМИ

2.1. Фінансово-економічний паспорт ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ»

2.2. Аналіз операційних індикаторів і фінансового стану підприємства

2.3. Оцінка фінансово-інвестиційної діяльності підприємства

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ХОЛДИНГОВИМИ КОМПАНІЯМИ

3.1. Стратегічні фінансові механізми управління холдинговою компанією

3.2. Тактичні фінансові механізми управління холдинговою компанією

3.3. Синтез фінансових та соціальних механізмів управління холдинговою компанією

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу:
 ЛИСТ 1. Економічна сутність фінансового механізму управління холдинговими компаніями; ЛИСТ 2. Правове регулювання фінансового механізму управління холдинговими компаніями; ЛИСТ 3. Концептуальні засади функціонування фінансового механізму управління холдинговими компаніями; ЛИСТ 4. Фінансово-економічний паспорт ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ». ЛИСТ 5. Аналіз операційних індикаторів і фінансового стану підприємства. ЛИСТ 6. Оцінка фінансово-інвестиційної діяльності підприємства. ЛИСТ 7. Стратегічні фінансові механізми управління холдинговою компанією. ЛИСТ 8. Тактичні фінансові механізми управління холдинговою компанією. ЛИСТ 9. Синтез фінансових та соціальних механізмів управління холдинговою компанією

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	Написання першого розділу кваліфікаційної роботи та надання його керівнику	25.09.2023 – 21.10.2023	
2	Написання та оформлення матеріалів другого розділу кваліфікаційної роботи і надання його керівнику	22.10.2023 – 18.11.2023	
3	Написання та оформлення матеріалів третього розділу кваліфікаційної роботи і надання його керівнику	19.11.2023 – 13.12.2023	
4	1. Узгодження кваліфікаційної роботи з науковим керівником. 2. Проходження нормоконтролю та перевірку на академічну доброчесність. 3. Отримання рецензії та відгуку на кваліфікаційну магістерську роботу. 4. Підготовка виступу.	14.12.2023 – 17.12.2023	
5	1. Переплетення кваліфікаційної роботи. 2. Подання кваліфікаційної роботи та супровідних документів секретарю ДЕК	18.12.2023 – 20.12.2023	

7. Консультанти з окремих розділів

РОЗДІЛ	КОНСУЛЬТАНТ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)	ПІДПИС, ДАТА	
		ЗАВДАННЯ ВИДАВ	ЗАВДАННЯ ПРИЙНЯВ
РОЗДІЛ 1	к.е.н., доцент Юлія ВЛАДИКА		
РОЗДІЛ 2	к.е.н., доцент Юлія ВЛАДИКА		
РОЗДІЛ 3	к.е.н., доцент Юлія ВЛАДИКА		

8. Дата видачі завдання: «22» вересня 2023 р.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Юлія ВЛАДИКА
(підпис керівника)

Завдання прийняв до виконання _____ Анна РАДЧУК (КАРПАЧ)
(підпис здобувача)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи «Фінансовий механізм управління холдинговими компаніями та шляхи його удосконалення»: 95 стор., 13 рис., 12 табл., 62 літературних джерела.

Мета роботи: удосконалення фінансового механізму управління холдинговими компаніями.

Об'єктом дослідження є процес функціонування фінансових механізмів управління холдинговими компаніями.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних та науково-практичних функціонування фінансових механізмів управління холдинговими компаніями.

Методи дослідження: вертикальний і горизонтальний аналіз кошторисів та фінансової звітності, аналіз трендів, факторний аналіз, програмно-цільовий метод.

Результати кваліфікаційної роботи рекомендується використовувати під час проведення наукових досліджень, у практичній діяльності вугільних підприємств.

ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНІ, МЕХАНІЗМИ, ПІДПРИЄМСТВО, ШЛЯХИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ФУНКЦІОНУВАННЯ

ЗМІСТ

ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ХОЛДИНГОВИМИ КОМПАНІЯМИ	13
1.1. Економічна сутність фінансового механізму управління холдинговими компаніями	13
1.2. Правове регулювання фінансового механізму управління холдинговими компаніями	16
1.3. Концептуальні засади функціонування фінансового механізму управління холдинговими компаніями	19
Висновки до розділу 1.....	22
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ХОЛДИНГОВИМИ КОМПАНІЯМИ	23
2.1. Фінансово-економічний паспорт ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ».....	23
2.2. Аналіз операційних індикаторів і фінансового стану підприємства.....	32
2.3. Оцінка фінансово-інвестиційної діяльності підприємства	46
Висновки до розділу 2.....	51
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ХОЛДИНГОВИМИ КОМПАНІЯМИ .	57
3.1. Стратегічні фінансові механізми управління холдинговою компанією	57
3.2. Тактичні фінансові механізми управління холдинговою компанією.....	61
3.3. Синтез фінансових та соціальних механізмів управління холдинговою компанією.....	75
Висновки до розділу 3.....	79

ВИСНОВКИ.....	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	89
ДОДАТКИ.....	96

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ЄДР – єдиний державний реєстр

КП – корпоративне підприємство

МСФЗ – Міжнародні стандарти фінансової звітності

НКЦПФР - Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

НП(С)БО – Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку

НР – Наглядова рада

ПАТ – публічне акціонерне товариство

ПрАТ – приватне акціонерне товариство

СГД – суб'єкт господарювання

ТОВ – Товариство з обмеженою відповідальністю

ХК – холдингова компанія

ХКП – холдинговий корпоративний пакет

ВСТУП

Актуальність проблеми. Підприємства української металургійної промисловості мають міцні зовнішньоекономічні конкурентні позиції в умовах активного протікання процесів глобалізації та включення України в світовий економічний простір. Проте вони потребують оновлення та стабілізації фінансово-технологічної бази, особливо в умовах воєнного стану і військових дій, коли значна частина металургійних підприємств постраждала від обстрілів або втратила активи на тимчасово окупованих територіях.

Відновлення економічного потенціалу металургійного сектору у післявоєнний період має спиратися на переваги вертикальної інтеграції підприємств, яка надає можливість скоротити операційні витрати та збільшити фінансові результати. В рамках вертикальних холдингів має місце економія трансакційних витрат, збільшення доданої вартості за рахунок трансфертного ціноутворення, зменшення податкового навантаження, передусім за рахунок непрямих податків. Україна вже має досвід функціонування вертикально інтегрованих промислово-фінансових структур, які стали необхідним етапом у становленні вітчизняної індустрії у процесі приватизацією підприємств-гігантів, які були флагманом радянського народного господарства.

Новий етап у розвитку металургійних холдингів має супроводжуватися формуванням відповідної законодавчої бази, за допомогою якої держава могла би регулювати велику промисловість, формувати конкурентне середовище і використовувати переваги вертикальної інтеграції на основі інноваційної модернізації активів промислових гігантів.

Враховуючи складність організаційної структури холдингів та процесів їх взаємодій з банківськими установами, вчені пропонують розраховувати інтегральний показник рівня фінансового управління дочірніми підприємствами для вчасної реакції на погіршення фінансового стану

окремих із них, і, як наслідок, холдингової структури загалом. Високо оцінюючи науковий доробок зазначених авторів, слід констатувати, що проблема розвитку розрахунково-касових і платіжних операцій є актуальною з огляду на їх цифрову еволюцію та специфіку діяльності окремих холдингів.

Мета кваліфікаційної роботи – удосконалення фінансового механізму управління холдинговими компаніями.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність постановки і вирішення **наступних завдань**:

визначити економічну сутність фінансового механізму управління холдинговими компаніями;

узагальнити правове регулювання фінансового механізму управління холдинговими компаніями;

обґрунтувати концептуальні засади функціонування фінансового механізму управління холдинговими компаніями;

розробити фінансово-економічний паспорт ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ»;

провести аналіз операційних індикаторів і фінансового стану підприємства;

оцінити фінансово-інвестиційну діяльність підприємства;

запропонувати стратегічні фінансові механізми управління холдинговою компанією;

обґрунтувати тактичні фінансові механізми управління холдинговою компанією;

забезпечити синтез фінансових та соціальних механізмів управління холдинговою компанією.

Об'єкт дослідження – процес функціонування фінансових механізмів управління холдинговими компаніями.

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів функціонування фінансових механізмів управління холдинговими компаніями.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та вирішення завдань дослідження використані наступні загальнонаукові і спеціальні методи: вертикальний і горизонтальний аналіз фінансової, податкової, статистичної звітності, аналіз трендів, факторний аналіз.

Наукова новизна кваліфікаційної роботи. У кваліфікаційній роботі удосконалено методичний підхід до оцінки ризиків холдингових структур на основі матричного підходу: перша матриця - суттєвості, де на горизонтальній осі наведено значущість економічного, екологічного та соціального впливу бізнесу, на вертикальній осі – вплив на оцінки та рішення зацікавлених сторін; друга матриця – призначена для кількісного та якісного оцінювання некомерційних ризиків з використанням корпоративної шкали, де за віссю Y представлено ймовірність настання ризиків (обов'язково реалізується > 60%, ймовірно реалізується 41-60%, досить висока 21-40%, малоймовірно реалізується 5-20%, не реалізується <5%). За віссю X наводиться вплив ризиків на вартість холдингу: незначний, низький, середній, високий, критичний. На відміну від існуючих підходів, пропонується ґрунтується на концепції сталого розвитку. Це сприятиме зміцненню корпоративного управління холдингових структур.

Інформаційною базою дослідження є законодавчо-нормативні акти, наукові періодичні видання, монографії, матеріали науково-практичних конференцій, Інтернет-ресурси, офіційні сайти Державної служби статистики України, Державної вугільної служби України.

Практичне значення одержаних результатів. Результати кваліфікаційної роботи рекомендується використовувати під час проведення наукових досліджень, у практичній діяльності вугільних підприємств.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Результати дослідження, що містяться у кваліфікаційній роботі, пройшли апробацію та отримали схвалення на III Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення» (16 листоп. 2023, м. Київ).

Структура, зміст та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст кваліфікаційної роботи розміщено на 95 сторінці друкованого тексту, у тому числі 12 таблиць, 13 рисунків та 3 додатка на 20 сторінках. Список використаних літературних джерел налічує 60 найменувань, який подано на 7 сторінках.

Публікації здобувача за темою кваліфікаційної роботи:

1. Несенюк Є.С., Радчук А.В., Романескул О.І. Організація платіжних послуг і грошових розрахунків холдинговими компаніями та шляхи їх удосконалення. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2013. №3. С. 117-124. <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2023-3-16> (У фаховому виданні)
2. Несенюк Є.С., Радчук А.В., Романескул О.І. Платіжні послуги і грошові розрахунки в умовах холдингів. Матер. III Міжн. наук.-практ. конф. «Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення» (16 листоп. 2023, м. Київ). К.: НАУ, 2023. С.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ХОЛДИНГОВИМИ КОМПАНІЯМИ

1.1. Економічна сутність фінансового механізму управління холдинговими компаніями

Основною рушійною силою економічного розвитку країн за умов глобалізації є великі інтегровані корпоративні структури. Поєднуючи потенціали різних підприємств, що доповнюють одне одного, об'єднані корпоративні освіти прагнуть отримання синергетичного ефекту і зростання ефективності. Холдинги здатні забезпечити реальну керованість значними виробничими та фінансовими ресурсами, консолідувати їх та направити в ті проекти, успішне завершення яких здатне значно збільшити загальну ефективність.

Одним із головних завдань ефективного, стабільного функціонування холдингу у довгостроковій перспективі є управління фінансами, що дозволяє оцінювати внесок кожного підприємства у загальний фінансовий результат, своєчасно виявляти збиткові дочірні підприємства, обирати найперспективніші напрями розвитку виробництв.

Ефективне формування, розподіл та регулювання грошових потоків забезпечує фінансову стабільність підприємств, і саме від рішень у сфері розподілу грошових потоків між підприємствами залежить ефективність функціонування всього холдингу. У зв'язку з цим дуже актуальною є проблема розробки механізму фінансування з урахуванням особливостей діяльності корпоративно пов'язаних підприємств холдингу як єдиний економічний механізм.

Організація платіжних послуг і грошових розрахунків холдинговими компаніями здійснюється за участю банківських установ. Тому огляд публікацій буде призначений цим двом зазначеним взаємодіючим суб'єктам

– холдингам і банкам. Сторожук Т. М. [36, с. 41] переконливо узагальнив переваги холдингових структур перед окремо взятими компаніями: більша юридична простота і менша економічна вартість отримання контролю над іншим суб'єктом господарювання порівняно зі злиттям, поглинанням чи придбанням його активів; добровільність участі, врахування материнською компанією думки і бачення бізнесу дочірніх підприємств при створенні холдингу; тіснота і чітка координація комунікаційних зав'язків між суб'єктами холдингу; логістичні можливості створення замкнутих технологічних ланцюжків від видобутку сировини до випуску готової продукції (робіт, послуг) та поставки її споживачу; диверсифікація виробництва та використання її переваг; єдина податкова і фінансово-кредитна політика, яка дозволяє в умовах кризи платежів та браку фінансових ресурсів перерозподіляти всередині холдингу фінансові та інвестиційні ресурси; консолідоване фінансове управління всіма видами ресурсів на основі їх оптимального розподілення та використання; більші можливості залучення капіталу; спрощення виходу на зарубіжні ринки шляхом створення дочірніх товариств у зарубіжних країнах; значна економія маркетингових, торговельних, збутових, логістичних витрат тощо. До додаткових переваг Лазарева М. Г. [56] відносить ефект синергії від централізації функцій у фінансово-економічних та грошових розрахунків в холдингах.

Сфера металургійного виробництва характеризується концентрацією капіталу та виробничих потужностей, їх інтеграція за вертикальним технологічним принципом. Металургійні холдинги об'єднують гірничорудні, коксохімічні, металургійні, метизні підприємства. Вони мають високий експортний потенціал за такими товарними групами, як феросплави, осі, прокатна заготовка до труб, сортовий прокат, чавун, арматур тощо. Велика місткість зовнішніх товарних ринків пом'якшує слабкість внутрішнього попиту. Створення вертикально інтегрованих підприємств зменшує залежність від світових коливань цін, скорочує собівартість

продукції через виробництво проміжного продукту. Проте для конкуренції із зарубіжними виробниками необхідно покращувати якість металургійної продукції і знижувати її собівартість. Створення вертикально інтегрованих структур дозволяє знизити витрати (податкові, управлінські, технічні), скоротити кількість управлінського апарату, узгодити цінову і збутову політику, дозволяє оптимізувати оподаткування за рахунок трансфертного ціноутворення. Зараз створюється сучасна ІТ- інфраструктура, яка дозволяє підвищити ефективність контролю за експортними операціями, скоротити втрати бюджету через реалізацію готової продукції холдингів за неринковими цінами. Контроль за трансфертними цінами здійснюється за умови перевищення певного порогу. Основною мотивацією створення холдингових вертикально інтегрованих підприємств є: мета встановлення контролю над ринками збуту кінцевої продукції; інтеграція у світові товарні ринки, забезпечення конкурентоспроможності металургійної продукції; створення ефективно керованої організації виробництва й вигідний збут готової продукції; модернізація виробничих потужностей та їх розширення; переваги над звичайними акціонерними товариствами у країнах з розвинутою ринковою економікою. Створення металургійних холдингів ґрунтується на процесах консолідації із законами ринку (злиття, поглинання, альянси, створювані з метою економії витрат на транспортування за рахунок наближеності до ринків збуту або джерел сировини). Холдингові металургійні компанії є фундаментом для консолідації власності міжнародних операційних компаній, корпоративного управління, а також для впровадження інвестиційних проектів та оптимізації податкового планування.

1.2. Правове регулювання фінансового механізму управління холдинговими компаніями

Холдингова компанія як правовий феномен з'явилась у законодавстві України в 1994 р. відповідно до Указу Президента України «Про холдингові компанії, що створюються в процесі корпоратизації та приватизації». Базою їх формування були міністерства, а корпоратизовані державні підприємства підпорядковувалися ним і отримували статус їх дочірніх підприємств. Сфера дії зазначеного Указу обмежувалась державним сектором економіки та підготовкою його сегментів до подальшої приватизації. У 2006 році було прийнято Закон України «Про холдингові компанії в Україні», який розглядає особливості утворення, функціонування, управління, ліквідації та правового становища холдингових компаній в Україні. Даний Закон із наступними змінами та доповненнями спрямовано на створення Державної керуючої холдингової компанії, унормування відносин між ними та корпоративними (дочірніми підприємствами) тощо. І хоча в преамбулі названого Закону зазначено, що він визначає загальні засади функціонування холдингових компаній в Україні, а також особливості їх утворення, діяльності та ліквідації, визначення ж реальних правових форм функціонування холдингових відносин поза сфери державного сектору і не пов'язаних з попередніми підготовчими процедурами приватизації окремих галузевих груп цілісних майнових комплексів, такий закон відверто обходить. Більше того, зміни, внесені до п. 5 ст. 126 Господарського Кодексу України у зв'язку із прийняттям аналізованого Закону України, тільки погіршили реальну регулятивну її функціональність: «5. Холдингова компанія - публічне акціонерне товариство, яке володіє, користується, а також розпоряджається холдинговими корпоративними пакетами акцій (часток, паїв) двох або більше корпоративних підприємств (крім пакетів акцій, що перебувають у державній власності)». На нашу думку, неправомірно ототожнювати холдингові компанії з акціонерними

товариствами, тим більше, тільки публічними, оскільки сутність холдингів ширша і визначається особливостями конфігурації корпоративних правовідносин. Створення і розвиток холдингів тісно пов'язані із такими процесами, як приватизація, корпоратизація, створення акціонерних товариств тощо.

Українські металургійні холдинги з часів проголошення незалежності були створені саме в результаті приватизації майнових комплексів, яка носила несистемний характер, проводилася непрозоро, а інколи з використанням корупційних схем, з метою задоволення приватних інтересів з повним ігноруванням інтересів держави.

Гірничо-металургійний комплекс (ГМК) належить до провідних галузей економіки України та об'єднує понад 200 підприємств. Упродовж 1999-2004 р.р. відбуваються суттєві зміни у структурі власності підприємств гірничо-металургійного комплексу України – під тиском конкуренції активно формуються вертикально-інтегровані структури. Активні інтеграційні процеси у металургії призвели до формування великих холдингів та груп.

Утворення холдингових структур у металургії дозволила підприємствам – учасникам суттєво збільшити свої активи, нарощувати інвестиційний капітал, оптимізувати оподаткування за допомогою дочірніх підприємств за допомогою внутрішньофірмових інструментів. У рамках холдингових структур підприємствам-учасникам вдається реалізовувати цілу низку схем та механізмів, що дозволили організувати систему взаєморозрахунків, знизити витрати, підвищити їх ефективність та набути реальну можливість контролювати собівартість кінцевої продукції, що в умовах жорсткої конкуренції на світовому ринку металу є важливим для українських підприємств. Сучасний профіль металургійної промисловості України визначають не окремі комбінати, а великі концентровані структури.

На відміну від більшості розвинутих країн світу, економічна ситуація в Україні і на металургійному ринку відрізняється високим рівнем монополізації. Вона носить негативний характер, оскільки розвиток

холдингів відбувається не шляхом збільшення масштабів конкуруючих підприємств, а на основі переходу підприємств-гігантів із державної у приватну форму власності. Монополія на металургійному ринку негативно на конкурентоспроможність готової продукції через невідповідність світовим стандартам та цінову дискримінацію. Тому метою державної політики має бути подолання монополізму з акцентом на підвищені ставки оподаткування монопольних прибутків, контроль за цінами на готову металургійну продукцію монопольних утворень, адміністративне покарання за порушення антимонопольного законодавства, здійснення демонополізації, розукрупнення монополій.

Монополізм на металургійному ринку України має досить суперечливі економічні наслідки руйнує конкуренцію як основу ринкового саморегулювання національної економіки. Тому найголовнішою функцією держави в умовах післявоєнного відновлення економіки має стати обмеження монополізму, підтримка конкурентного середовища серед металургійних підприємств. Проте з причин відсутності якісного законодавства держава не може ефективно регулювати діяльність металургійних холдингів.

Пряме відношення до обговорюваної проблеми має Закон України «Про захист економічної конкуренції». Проте закладений у ньому конкурентний механізм державного контролю за концентрацією холдингових структур містить суттєві недоліки, по-перше, надто низькі вартісні параметри активів учасників конкуренції, а по-друге, вкрай оціночні підстави для видачі дозволів на концентрацію СГД, в порядку винятків із загального правила. Отже, законодавство про захист економічної конкуренції і практика його застосування з боку Антимонопольного комітету України потребує удосконалення.

Закон України «Про холдингові компанії в Україні» містить досить поверхові положення про утворення, управління та ліквідацію холдингових компаній і потребує суттєвого удосконалення.

1.3. Концептуальні засади функціонування фінансового механізму управління холдинговими компаніями

Холдинг має вертикально-інтегровану структуру і зосередив повний виробничий цикл: від видобутку залізняку і коксівного вугілля, їх переробки на власних потужностях до виробництва металопродукції високого переділу та труб. Вертикальна інтеграція підприємств, що входять до складу групи «Метінвест», дає змогу забезпечити стабільну роботу металургійних комбінатів групи за рахунок постачання їх власними сировинними підприємствами, що в умовах нестабільної кон'юнктури ринку металургійної та сировинної продукції є основою підвищення ефективності господарської діяльності металургійних підприємств. Фінансово-корпоративні відносини між учасниками холдингу здійснюються виходячи з конкретних комерційних цілей, спрямованих на вилучення з підприємницької діяльності компаній, що об'єднуються, найбільшого прибутку. Дочірні компанії, спеціалізуючись на певному виді діяльності, реалізують певний продукт (або сировину), послідовно стаючи його власником. Утворюється, так звана, технологічна ланцюжок, тобто. коли вона замикається на кінцевому споживачі продукції, відбувається початок вихідного фінансового потоку, а саме: збутові компанії розраховуються з дочірніми компаніями у зворотному порядку (спочатку з підприємствами з переробки, а потім з видобувними підприємствами). Кошти на рахунки виробничих компаній надходять після того, як збутові компанії здійснює розрахунок із зовнішніми споживачами продукції. У цьому вигляді взаєморозрахунків існує ймовірність порушення строків платежів до бюджету, оскільки все залежить від терміну надходження коштів на рахунки торгових компаній. Також можливий варіант, коли дочірні компанії не здійснюють розрахунків між собою, і вся вироблена продукція надходить до головної компанії. Таким чином, усі підприємства холдингу знаходяться під одним дахом. У разі головна компанія (керуюча компанія холдингу)

розпоряджається фінансовими ресурсами кожної стадії виробничого циклу. Реалізація виробленої продукції здійснюється через посередника, від імені якого виступає торгова компанія. Усі кошти від продукції знаходяться на рахунках торгової компанії, що діє за дорученням головної компанії. При даному варіанті, всі кошти будуть концентруватися в головній (материнській) компанії та на основі затвердженого бюджету коштів та механізму централізованого розподілу коштів переводиться та надходить на рахунки дочірніх компаній. Для холдингу Метінвест характерний другий варіант виробництва, тобто. головна материнська компанія виконує роль корпоративного центру, в якому зосереджено низку важливих функцій та загальностратегічних завдань (SCM limited). Збут готової продукції вертикально-інтегрованому холдингу здійснюється спеціалізованими компаніями, основною метою яких є реалізація продукції на внутрішньому та світовому ринках. Саме на цій стадії формується переважна більшість доходу від реалізації продукції. Можна стверджувати, що у збутових компаніях холдингу формується прибуток всього об'єднання і концентруються вхідні грошові потоки з поточної діяльності всього холдингу. Кошти надходять на рахунки організації торгівлі (або торгових організацій) холдингу, яка набуває реалізованої продукції у виробничих організацій холдингу. Сфера управління грошовими потоками є централізованою, тобто. центр управління – головна (материнська) компанія холдингу. Це забезпечує ефективний механізм внутрішнього переливання капіталу. Фінансування структурних підрозділів здійснюється за рахунок власного прибутку та коштів, що надійшли за рахунок централізованого розподілу материнської компанії. Закупівля сировини та матеріалів здійснюється через окремі закупівельні компанії, які також розподіляють свій прибуток на користь головної холдингової компанії. Їй же відправляють свій прибуток сервісні та керуючі фірми. Виробничі організації розподіляють свій прибуток на користь своїх учасників (профільні субхолдинги), від яких він надходить у головну українську холдингову компанію (український холдинг Метінвест). Українські підприємства

сплачують за послуги спеціалізованих сервісних компаній холдингу, а також здійснюють ліцензійні виплати за використання інтелектуальної власності (роялті). У свою чергу закордонна холдингова компанія (ЗАТ «СКМ») з отриманих коштів фінансує українську частину холдингу (український холдинг Метінвест).

Висновки до розділу 1

У сучасних умовах значне поширення отримала така форма організації бізнесу як холдингова структура, в основному в агропромисловому, паливно-енергетичному, гірничо-металургійному комплексах національної економіки. Її привабливість визначається перевагами вертикальної інтеграції, можливістю використання трансфертного ціноутворення, економією трансакційних витрат, здійсненням контролю якості продукції на всіх ланцюгах створення доданої вартості. Організаційна структура холдингових компаній складається з материнського та холдингового підприємств, що обумовлює особливості фінансового управління, здійснення платежів і безготівкових розрахунків в рамках холдингу та з зовнішніми контрагентами. Одним із найважливіших об'єктів фінансового управління підсистемами холдингової структури є грошові потоки дочірніх підприємств, платежі та розрахунки. Більше того, актуальність теми дослідження підсилюється особливістю формування консолідованої фінансової звітності холдингових структур, при формуванні якої відбувається згортання дебіторської та кредиторської заборгованості по взаємних розрахунках між підприємствами холдингу.

РОЗДІЛ 2

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ХОЛДИНГОВИМИ КОМПАНІЯМИ

2.1. Фінансово-економічний паспорт ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ»

Товариство з обмеженою відповідальністю «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ» (код ЄДРПОУ 34093721) є об'єктом кваліфікаційної роботи, має скорочену назву ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ», англійською мовою - "METINVEST HOLDING", LLC. Зареєстроване 02.02.2006 за адресою: Україна, 69008, Запорізька область, місто Запоріжжя, Південне шосе, будинок 80, кабінет 1.

Директор підприємства - Риженков Юрій Олександрович, телефон +380 (06) 238-81-61. Його статутний капітал становить 81 500 082 грн., основним видом діяльності підприємства є 70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування, до інших видів діяльності відносять діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту; неспеціалізована оптова торгівля; дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки; інша професійна, наукова та технічна діяльність; торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи.

ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ» є платником ПДВ (номер свідоцтва – 340937205623). Власником ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ» (100% капіталу) є приватна компанія ТОВ Метінвест Б.В. (Private Limited Liability Company Metinvest B.V.), зареєстрована у Нідерландах, кінцевим бенефіціарним власником якої є Ахметов Рінат Леонідович. ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ» володіє корпоративними правами 18 компаній: ТОВ «МЕТІНВЕСТ-СМЦ», ТОВ «ТРО „МАРІУПОЛЬСЬКЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ“», ТОВ «МЕТІНВЕСТ-ШПІНГ», ТОВ «МЕТІНВЕСТ - КРМЗ», ТОВ «МЕТІНВЕСТ ІНЖИНІРИНГ», ГС «ЗЕЛЕНИЙ ЦЕНТР МЕТІНВЕСТ», ТОВ «ЗЛМЗ», СП ТОВ «МЕТАЛЕН», ТОВ «МЕТІНВЕСТ-РЕСУРС», ТОВ

«ЗДРАВНИЦЯ ПЛЮС», АСОЦІАЦІЯ «УЦСБ», ТОВ «ЗАРС», ТОВ «МЕТІНВЕСТ ДІДЖИТАЛ», ТОВ «СМ „ЛЕМАН-УКРАЇНА“», ТОВ «ФІРМА МАРІТА», ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ „МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА“», ТОВ «ФІВО „ФЕЯ“».

ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ» здійснює управління активами Метінвесту - відомої міжнародної металургійної та гірничодобувної групи. 2021 рік був одним із найбільш успішних в історії Групи з огляду на досягнення показників: операційних, фінансових, екологічних, соціальних й управлінських. Повномасштабне військове вторгнення РФ в Україну мало значні негативні впливи на діяльність групи Метінвест, проте вона її підтримувала, надаючи матеріальну допомогу співробітникам групи, населенню, які постраждали від війни.

Група Метінвест формує стратегічний звіт, фінансову звітність, звіт з управління, звіт зі сталого розвитку за міжнародними стандартами. Звітність за 2021 і 2022 роки враховує вимоги стандартів GRI *Global Reporting Initiative* 102-50; 102-51; 102-52; 102-54; 102-56. Формат звітності орієнтований на забезпечення ефективності комунікації із зацікавленими сторонами Групи Метінвест, інтеграцію даних про діяльність її підприємств і підвищення її прозорості. Звітність ESG (англ. *environmental, social, governance*) містить показники в сфері охорони навколишнього середовища, соціальної відповідальності та корпоративного управління, а також розкриває інформацію про суттєві події, що впливають на діяльність Групи Метінвест. Звітність відповідає основному варіанту відповідності (Core GRI), рекомендаціям Ради зі стандартів обліку в сфері сталого розвитку (SASB), розкриває прогрес щодо досягнення Цілей сталого розвитку ООН. Показники фінансової і нефінансової звітності перевіряються спеціалістами служби внутрішнього аудиту Групи Метінвест. Її консолідована фінансова звітність формується відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) і перевіряється

незалежним аудитором - компанією PwC.

Річна Звітність Групи Метінвест містить усі елементи, що прийняті Європейським Союзом та Нідерландами, і затверджується Наглядовою Радою.

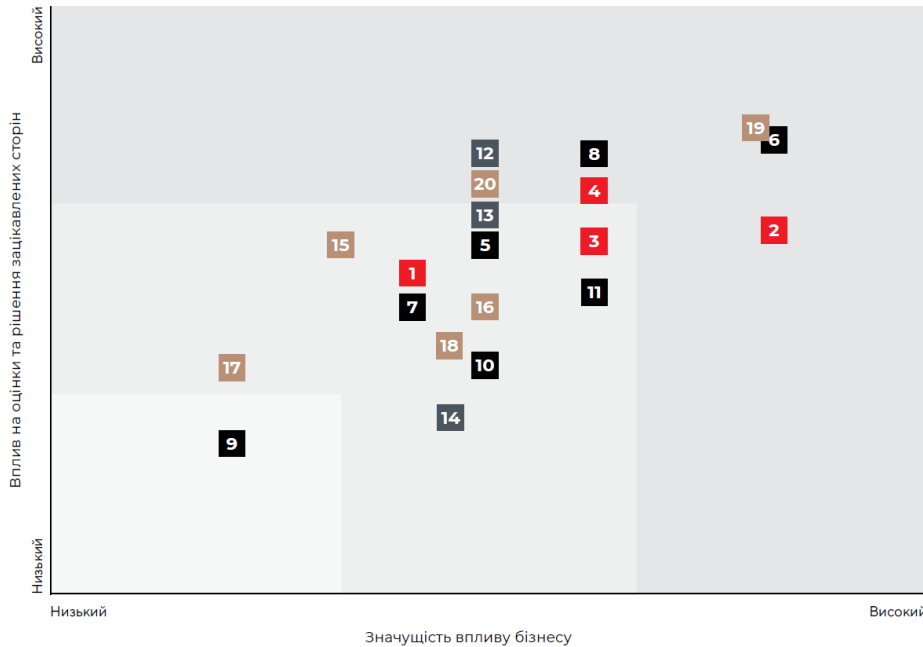
У 2021 році Метінвест отримав контроль над Покровською вугільною групою, шахти якої видобувають високоякісне коксівне вугілля, а Дніпровський коксохімічний завод придбав цілісний майновий комплекс із виробництва сталі повного циклу в місті Кам'янське і був перейменований на Каметсталь. Запоріжсталь і Південний ГЗК є спільними підприємствами Групи Метінвест, результати їхньої діяльності не консолідуються, розкриваються підприємствами самостійно.

У зв'язку з початком широкомасштабної військової агресії РФ проти України було прийнято рішення про припинення виробничої діяльності підприємств групи у Маріуполі (МК «Азовсталь», ММК ім. Ілліча) та Авдіївці (Авдіївський КХЗ) для збереження обладнання та забезпечення персоналу. Діяльність Запорізького КХЗ також призупинялася, але була відновлена. Миттєве рішення про консервацію деяких виробництв дало змогу запобігти екологічній катастрофі, зокрема у Маріуполі та Авдіївці, підприємствам яких завдано значної шкоди. Активи Групи в Маріуполі та Авдіївці постраждали через бойові дії, контроль над ними тимчасово втрачений через окупацію м. Маріуполь. Зменшення видобутку залізної руди пояснюється зниженням місцевого попиту та логістичними обмеженнями експорту.

На основі опитування менеджменту Групи Метінвест, основних зацікавлених сторін, аналізу публікацій у засобах масової інформації виявлено 20 найбільш значущих тем, мають суттєвий економічний, екологічний і соціальний вплив. У результаті побудовано матрицю суттєвості, представлену на рис. 2.1. На горизонтальній осі наведено значущість економічного, екологічного та соціального впливу бізнесу, на вертикальній осі – вплив на оцінки та рішення зацікавлених сторін.

Матриця суттєвості

GRI 102-47; 103-1

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

- 1** Корпоративне управління
- 2** Протидія корупції
- 3** Етика та комплаєнс
- 4** Прозорість і відкритість бізнесу

Сторінки 56-65

СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

- 5** Права людини
- 6** Охорона праці та промислова безпека
- 7** Навчання та розвиток
- 8** Справедливі умови праці, гідна оплата та соціальні пільги для співробітників, забезпечення добробуту
- 9** Різноманітність та інклюзивність
- 10** Залучення місцевих громад
- 11** Економічна підтримка місцевих громад та соціальні інвестиції

Сторінки 36-45, 51-54

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ

- 12** Економічні показники
- 13** Відповідальність за якість продукції та послуг
- 14** Ланцюг поставок та екологічна оцінка постачальників

Сторінки 16, 21-27, 66-67

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

- 15** Енергоефективність
- 16** Управління водними ресурсами
- 17** Біорізноманіття
- 18** Зміна клімату
- 19** Викиди
- 20** Відходи

Сторінки 46-50

Рис. 2.1 – Матриця суттєвості Групи Метінвест

Джерело: <https://metinvestholding.com/ua>

Серед довгострокових ініціатив групи Метінвест важливе місце посідають екологічні ініціативи (декарбонізація виробничих процесів, охорона довкілля, зменшення інтенсивності викидів парникових газів в атмосферу, зниження енергомісткості на вже існуючих підприємствах. Протекціоністські заходи країн-імпортерів металургійної промисловості суттєво впливають на діяльність групи Метінвест. Зокрема, ЄС представив першу версію свого механізму вуглецевого коригування імпорту (СВАМ) для забезпечення ефективності кліматичних політик країн-членів шляхом запровадження додаткового тарифу на імпорт продукції зі значним вмістом вуглецю, зокрема сталі. Механізм СВАМ призначений для зупинки витоку вуглецю з країн, в яких немає систем торгівлі викидами вуглецю або відповідних режимів оподаткування. Проте остаточна конфігурація, сфера застосування та терміни створення СВАМ ще невизначені.

Після російського вторгнення провідні міжнародні рейтингові агентства світу знизили суверенні кредитні рейтинги України. Станом на 01.08.2022 рейтинги становили: S&P - «СС», прогноз «негативний», Moody's – «Саа3», прогноз «негативний», Fitch – на рівні «С».

Війна завадила відкриттю нового сучасного кампуса першого в Україні недержавного гірничо-металургійного університету, створеного Групою Інвест, - Метінвест Політехніки. Для допомоги народові України група Метінвест спільно з іншими компаніями SCM, благодійними фондами Ріната Ахметова організувала масштабний гуманітарний проєкт «Рятуємо життя» із залученням міжнародної допомоги. Його реалізація орієнтована на підтримку захисників України, на допомогу співробітникам, іншим членам місцевих громад, цивільним громадянам, які постраждали від війни, фінансування інших ініціатив із порятунку життя людей.

До початку війни у 2022 році успішний розвиток підприємств групи Метінвест підтримувався періодом відносної стабільності, сприятливою кон'юктурою на ринках сталі, залізної руди й коксівного вугілля, операційними поліпшеннями (оптимізація споживання сировини й

енергоресурсів, зростання обсягів продажу, збільшення продуктивності обладнання та ефективності його використання, оптимізація логістики й закупівель), реалізацією інвестиційних проєктів і нових технологічних стратегій, орієнтованих на зростання обсягів виробництва та поліпшення якості продукції; придбанням нових стратегічно важливих активів, які підвищили рівень самозабезпеченості коксівним вугіллям, дозволили диверсифікувати географічну присутність і асортимент продукції; синергетичними ефектами від об'єднання цих підприємств, їх інтеграцією в виробничу діяльність та корпоративну культуру Групи; зниження боргового навантаження, що сприяло зміцненню фінансового стану Групи.

Група Метінвест приділяє особливу увагу охороні праці та промисловій безпеці. Попри зростання у 2021 році показників травматизму та смертності через придбану Покровську вугільну групу, Група Метінвест продовжує невпинно прямувати до кінцевої мети – нульового рівня нещасних випадків, у т.ч. шляхом розширення дорожньої карти з охорони праці, охоплення нових критичних зон ризиків і нещодавно придбаних підприємств.

Операційними сегментами групи Метінвест є такі:

1. Залізна руда. У 2021 році вона входила до десяти найбільших світових виробників залізної руди та посідав і була другою в Східній Європі за річним обсягом виробництва. Станом на 01.07.2021 за всіма родовищами групи Метінвест відповідно до Кодексу JORC, загальні запаси руди становили 2142 млн тон із вмістом заліза 33,5% (FeT) та магнітного залізняка 25,0% (FeM), а загальні мінеральні ресурси – 10576 млн тонн із вмістом FeT 35,1% та FeM 26,0%. Гірничодобувними підприємствами Метінвесту є гірничо-збагачувальні комбінати, розташовані у м. Кривий Ріг: Центральний, Інгулецький і Північний, які виробляють концентрат із вмістом заліза від 64,7% до 70,5%, окатки (63,1% - 67,9%); продукція з вищим вмістом заліза придатна для використання в технології його прямого відновлення.

Продукцію ГЗК використовують географічно наближені металургійні комбінати Метінвесту, що дозволяє забезпечити довгострокову надійність

постачання залізної руди залізничним транспортом. У 2021 році Група Метінвест збільшила видобуток залізної руди і залізородного концентрату на 3% через підвищенням продуктивності гірничотранспортних засобів та потужностей модернізованих збагачувальних фабрик.

2. Коксівне вугілля. Метінвест видобуває високоякісне коксівне вугілля на шахтах United Coal у центральній частині регіону Аппалачі (США) та Покровської вугільної групи (на кордоні Дніпровської та Донецької областей України). Станом на 01.07.2021 всіма родовищами відповідно до Кодексу JORC, загальні запаси вугілля Групи Метінвест становили 307 млн тон, а загальні ресурси вугілля – 411 млн тон

У 2021 році Група Метінвест збільшила видобуток вугілля підземним і відкритим способом на 67%, а виробництво вугільного концентрату – на 92 % із-за придбання Покровської вугільної групи. Рівень самозабезпеченості Групи коксівним вугіллям становив 69%, обумовлює потребу у його закупівлі у вітчизняних і зарубіжних постачальників.

3. Кокс. У 2021 році кокс вироблявся на коксохімічних заводах: Авдіївському, Запорізькому, Азовсталі (м. Маріуполь) та Каметсталі (м. Кам'янськ). Виробництво доменного коксу скоротилося на 5% через брак сировини в другому півріччі. Холдинзі Метінвест належить 23,71% акцій асоційованої компанії Южкоксу - іншого українського виробника коксу. Група Метінвест лідирувала у Рейтинзі Всесвітньої асоціації виробників сталі за тоннажем виробленої продукції та географічного розташуванню.

4. Сталь. За обсягами виробництва сталі посідає у 2021 році четверте місце в Східній Європі. Сталеливарні потужності знаходяться на Азовсталі і ММК імені Ілліча в Маріуполі та Каметсталь у Каменському. Інтегрованим виробником сталі, який класифікується як спільне підприємство, є Запоріжсталь - найбільший покупець залізної руди Групи. Дочірня компанія Юністіл (м. Кривий Ріг) виробляє оцинковані рулони.

Метінвест має чотири прокатні заводи в інших країнах Європи, бізнес-модель яких - виробництво готової продукції, що знаходиться поруч із

місцевими кінцевими споживачами: Ferriera Valsider і Metinvest Trameal в Італії, Promet Steel у Болгарії та Spartan у Великій Британії. Вони виробляють плоский прокат, листи та рулони, арматуру та інший довгий прокат.

Виробнича потужність Каметсталь становить 3,2 млн тон сталі на рік, що дає можливість Холдинзі розширити асортимент продукції (заготовки, катанки, арматура, інший сортовий та фасонний прокат, квадратна заготовка).

5. Товарний чавун. У 2021 році продаж товарного чавуну зріс на 72% завдяки зіставному зростанню середньої ціни реалізації. Фізичні обсяги постачання практично не змінилися

6. Сляби. У 2021 році продаж слябів зріс на 40%, що обумовлено збільшенням цін реалізації на бенчмарку на умовах FOB Чорне море. Проте фізичні обсяги продажу скоротилися на тлі зниження виробництва.

7. Квадратна заготовка. У 2021 році продаж заготовки зріс на третину проти аналогічного періоду минулого року завдяки підвищенню цін реалізації на бенчмарку на умовах FOB Чорне море.

8. Плоский прокат. У 2021 році продаж плоского прокату зріс більш ніж удвічі проти минулого року завдяки підвищенню цін реалізації на бенчмарк гарячекатаного рулону на умовах FOB на 84%. Крім того, загальні фізичні обсяги продажу також зросли.

9. Трубна продукція. У 2021 році продаж трубної продукції зріс на 48%— завдяки збільшенню середньої ціни реалізації, що частково компенсувалося зниженням фізичних обсягів продажу.

10. Вугільний концентрат. У 2021 році його продаж зріс втричі проти минулого року завдяки підвищенню середньої ціни продажу та обсягів реалізації в 2,1 рази після придбання Покровської вугільної групи.

Кількість покупців продукції Метінвест становить 7 200 із 100 країн світу. Мережа офісів продажу та центрів дистрибуції у знаходиться не тільки у Європі, але й у Африці, Азії та Північній Америці.

Метінвест прагне відповідати міжнародним стандартам якості готової продукції та вимогам до виробничих процесів. Регламент щодо управління якістю продукції є основним корпоративним стандартом, що регулює внутрішні процеси та процедури на основі стандарту ISO 9001, станом на 01.01.2022 за стандартом ISO 90016 сертифіковано 16 виробничих підприємств.

Окремі підрозділи з управління якістю продукції існують як на рівні Групи, так і на рівні кожного виробничого підприємства. На кожен одиницю чи партію продукції, що реалізується, видається сертифікат якості за результатами хімічного аналізу сертифікованої лабораторії, а незалежні інспектори перед відвантаженням продукції проводять її додаткові візуальні перевірки.

На підприємствах Групи Метінвест також використовується обладнання для автоматичного контролю рівня радіації під час в'їзду та виїзду транспортних засобів, у разі перевищення норм в'їзд забороняється, транспортні засоби ізолюють та інформуються відповідні органи державного управління. У 2021 році не було виявлено випадків забрудненого брухту.

Продукція Метінвест використовується у будівельній, суднобудівній, вагонобудівній, машинобудівній, енергетичній та гірничодобувній промисловості для будівництва мостів, доріг, хмарочосів, офісних будівель, житлових комплексів, торгових центрів та багатьох інших визначних споруд.

Метінвест отримує доходи від реалізації продукції власного виробництва – метало-, залізорудної, вугільної та коксової, а також перепродає продукцію спільних підприємств та третіх осіб.

Дирекція з продажу Групи використовує систему управління взаємовідносинами з покупцями (CRM) для моніторингу та контролю за відповідними процесами. Її ефективне функціонування забезпечується внутрішніми регламентами з питань ціноутворення, комунікацій із покупцями, їх сегментації, анкетування, продажів. Взаємодію з покупцями автоматизовано на основі двох модулів SAP CRM: Cloud for Customer (C4C) -

Хмара для клієнта та Configure Price Quote (CPQ) - Налаштування цінової пропозиції. Перевагами зазначених платформ є: залучення нових покупців, вихід на додаткові продуктивні сегменти, контроль цінової політики, мінімізація ризиків надання недостовірної інформації.

2.2. Аналіз операційних індикаторів і фінансового стану підприємства

У 2022 році відбулося суттєве погіршення операційних показників групи Метінвест (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Динаміка обсягів виробництва групи Метінвест

№ з/п	Показники	Тис. т.		Структура, %		Абс. приріст		Темп приросту, %
		3 кв. 2022	4 кв. 2022	3 кв. 2022	4 кв. 2022	Тис. т.	%	
1	Сталь	256	250	10,61	9,88	-6	-0,73	-2,34
2	Залізорудний концентрат (загальний)	900	1008	37,30	39,83	108	2,53	12,00
3	Вугільний концентрат (загальний)	1257	1273	52,09	50,30	16	-1,80	1,27
4	Всього	2413	2531	100,00	100,00	118	0,00	4,89
		2021	2022					
5	Сталь	9533	2918	20,54	15,70	-6615	-4,84	-69,39
6	Залізорудний концентрат (загальний)	31341	10712	67,52	57,63	-20629	-9,90	-65,82
7	Вугільний концентрат (загальний)	5542	4959	11,94	26,68	-583	14,74	-10,52
8	Всього	46416	18589	100,00	100,00	-27827	0,00	-59,95

Джерело: власні розрахунки

Обсяг виробництва скоротився всього на 27827 тис. т. порівняно з 2021 роком, або майже на 60%. У тому числі за сталю – на 6615 тис. т., або на 69,39%, за залізорудним концентратом (загальним) – на 20629 тис. т., або на 65,82%. Найменше скорочення спостерігається за вугільним концентратом – на 583 тис. т., або на 10,52% через приєднання Покровської вугільної групи.

Залізорудний концентрат (загальний) має найбільшу питому вагу у структурі виробництва, хоча його частка скоротилася з 67,52% до 57,63% за рахунок зростання питомої ваги вугільного концентрату – із 11,94% до 26,68%. Питома вага сталі скоротилася з 20,54% до 15,70%.

Динаміка обсягів виробництва групи Метінвест у розрізі окремих підприємств (металургійний сегмент) представлено у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Динаміка обсягів виробництва групи Метінвест у розрізі окремих підприємств (металургійний сегмент)

№ з/п	Показники	Тис. т.		Структура, %		Абс. приріст		Темп приросту, %
		3 кв. 2022	4 кв. 2022	3 кв. 2022	4 кв. 2022	Тис. т.	%	
Чавун								
1	Каметсталь	221	270	100,00	100,00	49	0,00	22,17
2	Азовсталь			0,00	0,00	0	0,00	
3	ММКІ			0,00	0,00	0	0,00	
4	Всього	221	270	100,00	100,00	49	0,00	22,17
		2021	2022					
5	Каметсталь	849	1485	8,74	54,14	636	45,39	74,91
6	Азовсталь	3801	598	39,15	21,80	-3203	-17,35	-84,27
7	ММКІ	5059	660	52,11	24,06	-4399	-28,05	-86,95
8	Всього	9709	2743	100,00	100,00	-6966	0,00	-71,75
Сталь								
1	Каметсталь	256	250	100,00	100,00	49	0,00	22,17
2	Азовсталь			0,00	0,00	0	0,00	
3	ММКІ			0,00	0,00	0	0,00	
4	Всього	221	270	100,00	100,00	49	0,00	22,17
	Сталь	2021	2022					
5	Каметсталь	933	1563	9,79	53,56	630	43,78	67,52
6	Азовсталь	4337	683	45,49	23,41	-3654	-22,09	-84,25
7	ММКІ	4263	672	44,72	23,03	-3591	-21,69	-84,24
8	Всього	9533	2918	100,00	100,00	-6615	0,00	-69,39

Джерело: власні розрахунки

У 3 і 4 кварталах 2022 року виробництво чавуна і сталі здійснювалася тільки на Каметсталь через окупацію маріупольських Азовсталі і ММК ім. Ілліча. У 2021 році його частка у виробництві чавуну становила 8,74%, сталі - 9,79%. У 2022 році вона зросла відповідно до 54,14% і 53,56%. Загалом обсяг виробництва чавуну

скоротився на 6966 тис. т., або на 71,75%, а сталі – на 6615 тис. т., або на 69,39%. Скорочення обсягів виробництва позначилося на динаміці активів (рис. 2.2).

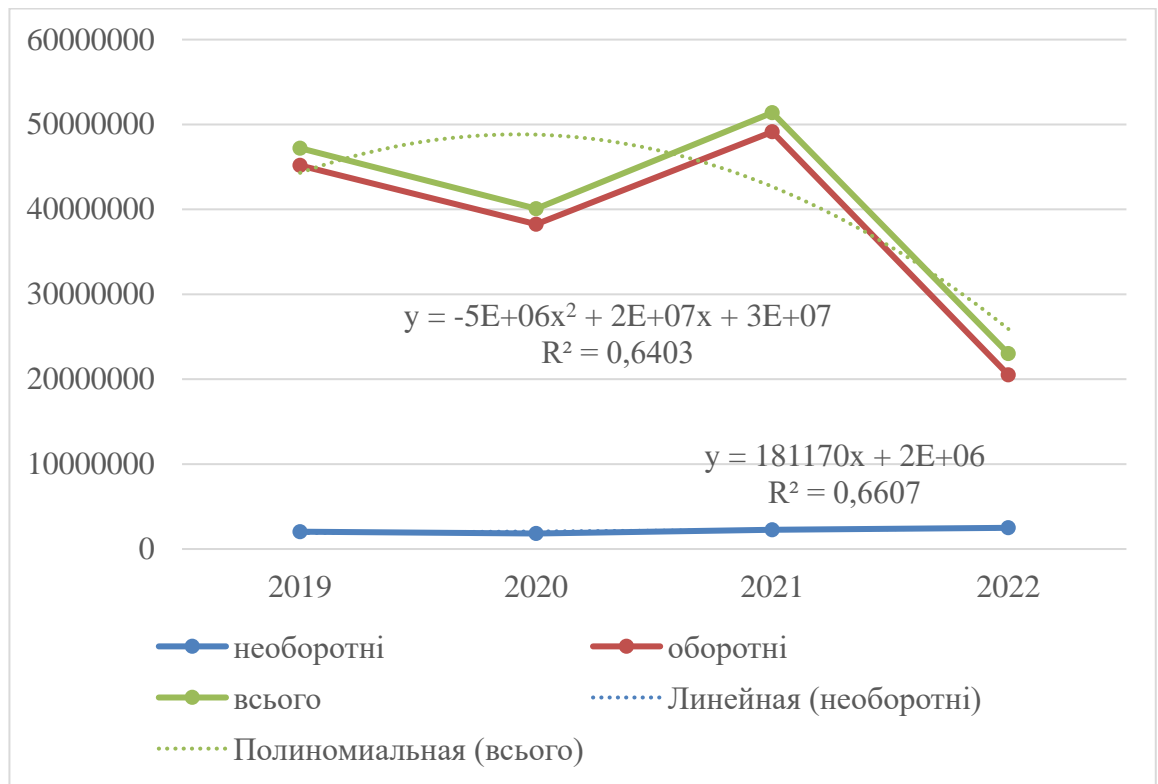

Рис. 2.2 – Формалізація динаміки активів «ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ» у 2019-2022, тис. грн.

Джерело: власні розрахунки

У 2022 році спостерігалось різке скорочення вартості активів після зростання 2021 році, яке стосується саме оборотних активів. Тому динаміка активів і оборотних активів описується низхідною гілкою параболи. Необоротні активи демонструють зростання за лінійним законом.

Активи протягом 2020-2022 років скоротилися на 24202306 тис. грн., або на 51,27%, у т.ч. за рахунок оборотних активів – на 24661902 тис. грн., або на 54,59% (табл. 2.3). Найбільше скорочення продемонструвала Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги – на 37103188 тис. грн., або на 88,97%. Натомість зросла дебіторська заборгованість за виданими авансами – на 7091534 тис. грн. (361,54%). Необоротні активи зросли на 459596 тис. грн., або на 22,59%.

Таблиця 2.3

Горизонтальний аналіз активів «ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ» у 2020-2022 рр., тис. грн.

Назва активів	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	692719	754515	694440	329459	-363260	-52,44
первісна вартість	1362179	1647130	1889752	1860721	498542	36,60
накопичена амортизація	669460	892615	1195312	1531262	861802	128,73
Незавершені капітальні інвестиції	72149	96475	167936	480170	408021	565,53
Основні засоби	399096	271699	663348	516007	116911	29,29
первісна вартість	725393	729018	1083747	1061676	336283	46,36
знос	326297	457319	420399	545669	219372	67,23
Довгострокові фінансові інвестиції	177109	196267	222138	235878	58769	33,18
Довгострокова дебіторська заборгованість	414247	414248	414248	467286	53039	12,80
Відстрочені податкові активи	279040	92955	96961	465118	186078	66,69
Усього за розділом I	2034360	1826159	2259071	2493956	459596	22,59
II. Оборотні активи Запаси	327862	248	86	4707	-327862	-100,00
Виробничі запаси	494	248	86	4707	4213	852,83
Товари	327368	0			-327368	-100,00
Дебіторська заборгованість					0	0
за продукцію, товари, роботи, послуги	41702285	33909218	39013851	4599097	-37103188	-88,97
за розрахунками: за виданими авансами	1961503	3638659	6978376	9053037	7091534	361,54
з бюджетом	116570	24859	259604	184337	67767	58,13
у тому числі з податку на прибуток	21968	0	171972	165789	143821	654,68
з нарахованих доходів	8405	7	5	5	-8400	-99,94
Інша поточна дебіторська заборгованість	246330	333647	2490748	5863129	5616799	2280,19
Поточні фінансові інвестиції	150301	150302	302	302	-149999	-99,80
Гроші та їх еквіваленти	66278	15357	46130	37377	-28901	-43,61
Рахунки в банках	66278	15357	46130	37377	-28901	-43,61
Витрати майбутніх періодів	106770	25082	24303	13052	-93718	-87,78
Інші оборотні активи	486901	156699	318790	756260	269359	55,32
Усього за розділом II	45173205	38254078	49132195	20511303	-24661902	-54,59
Баланс	47207565	40080237	51391266	23005259	-24202306	-51,27

Джерело:

власні

розрахунки

Основною статтею активів є оборотні, частка яких скоротилася з 95,69% до 89,16% за рахунок зростання частки необоротних активів на 6,53% (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Вертикальний аналіз активів «ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ» у 2020-2022 рр.

Назва активів	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023	Абс. приріст, %
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	1,47	1,88	1,35	1,43	-0,04
первісна вартість	2,89	4,11	3,68	8,09	5,20
накопичена амортизація	1,42	2,23	2,33	6,66	5,24
Незавершені капітальні інвестиції	0,15	0,24	0,33	2,09	1,93
Основні засоби	0,85	0,68	1,29	2,24	1,40
первісна вартість	1,54	1,82	2,11	4,61	3,08
знос	0,69	1,14	0,82	2,37	1,68
Довгострокові фінансові інвестиції	0,38	0,49	0,43	1,03	0,65
Довгострокова дебіторська заборгованість	0,88	1,03	0,81	2,03	1,15
Відстрочені податкові активи	0,59	0,23	0,19	2,02	1,43
Усього за розділом I	4,31	4,56	4,40	10,84	6,53
II. Оборотні активи					
Запаси	0,69	0,00	0,00	0,00	-0,69
Виробничі запаси	0,00	0,00	0,00	0,02	0,02
Товари	0,69	0,00	0,00	0,00	-0,69
Дебіторська заборгованість	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
за продукцію, товари, роботи, послуги	88,34	84,60	75,92	19,99	-68,35
за розрахунками: за виданими авансами	4,16	9,08	13,58	39,35	35,20
з бюджетом	0,25	0,06	0,51	0,80	0,55
у тому числі з податку на прибуток	0,05	0,00	0,33	0,72	0,67
з нарахованих доходів	0,02	0,00	0,00	0,00	-0,02
Інша поточна дебіторська заборгованість	0,52	0,83	4,85	25,49	24,96
Поточні фінансові інвестиції	0,32	0,38	0,00	0,00	-0,32
Гроші та їх еквіваленти	0,14	0,04	0,09	0,16	0,02
Рахунки в банках	0,14	0,04	0,09	0,16	0,02
Витрати майбутніх періодів	0,23	0,06	0,05	0,06	-0,17
Інші оборотні активи	1,03	0,39	0,62	3,29	2,26
Усього за розділом II	95,69	95,44	95,60	89,16	-6,53
Баланс	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00

Джерело: власні розрахунки

Основним елементом оборотних активів є Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, питома вага якої скоротилася із 88,34% до 19,99% за рахунок зростання розрахунків за виданими авансами (їх частка зросла з 4.16% до 39,35%).

Склад капіталу підприємства є нераціональним: власний капітал є від'ємним, його динаміка описується гілками донизу і свідчить про тенденцію до подальшого скорочення (рис. 2.3).

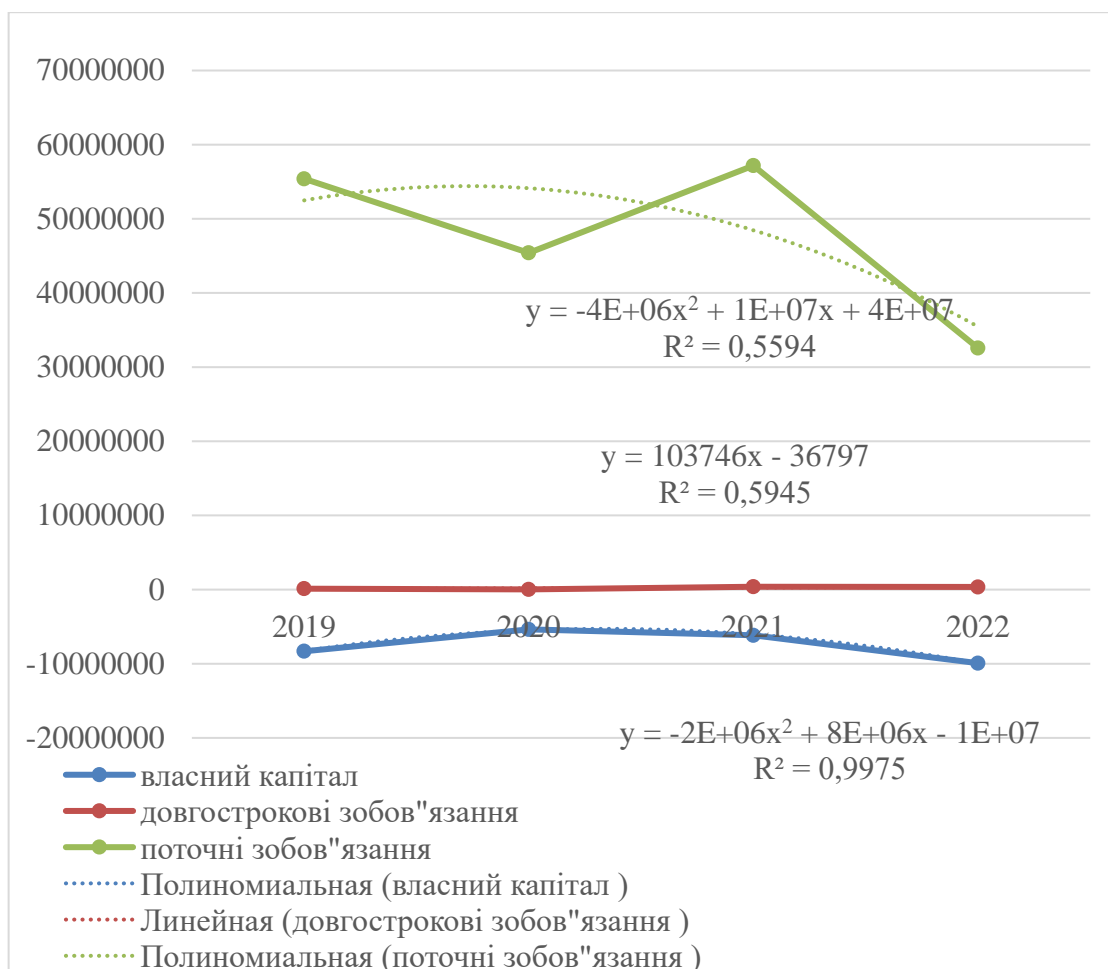

Рис. 2.3 – Формалізація динаміки пасивів «ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ» у 2019-2022, тис. грн.

Джерело: власні розрахунки

Довгострокові зобов'язання демонструють тенденцію до зростання за лінійним законом, а поточні – до скорочення за поліноміальною функцією. Скорочення власного капіталу обумовлено збільшенням непокритих збитків (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Горизонтальний аналіз пасивів «ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ» у 2020-2022 рр., тис. грн.

Назва пасивів	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	81500	81500	81500	81500	0	0,00
Резервний капітал	20375	20375	20375	20375	0	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-8418496	-5465428	-6267361	-10021803	-1603307	19,05
Усього за розділом I	-8316621	-5363553	-6165486	-9919928	-1603307	19,28
Інші довгострокові зобов'язання	125515	27708	384723	352331	226816	180,71
Усього за розділом II	125515	27708	384723	352331	226816	180,71
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	97298	115590	102292	114162	16864	17,33
товари, роботи, послуги	53122705	43465028	54414432	23051051	-30071654	-56,61
розрахунками з бюджетом	8439	65494	10857	8380	-59	-0,70
у тому числі з податку на прибуток	0	56820			0	
розрахунками зі страхування	1663	1216	2731	1474	-189	-11,37
розрахунками з оплати праці	34765	35669	43952	36709	1944	5,59
за одержаними авансами	1030219	501794	193309	96841	-933378	-90,60
за розрахунками з учасниками	0	0	2047843		0	
Поточні забезпечення	569618	601358	1797775	587117	17499	3,07
Інші поточні зобов'язання	533964	629933	606681	6629279	6095315	1141,52
Усього за розділом III	55398671	45416082	57172029	32572856	-22825815	-41,20
Баланс	47207565	40080237	51391266	23005259	-24202306	-51,27

Джерело: власні розрахунки

Скорочення поточних зобов'язань обумовлено скороченням поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги (на 30071654 тис. грн., або на 56,61%). Від'ємна частка власного капіталу зросла з 17,62% до 43,12%, що свідчить про кричущу залежність підприємства від боргового фінансування (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Вертикальний аналіз пасивів «ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ» у 2020-2022 рр., %

Назва активів	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023	Абс. приріст, %
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	0,17	0,20	0,16	0,35	0,18
Резервний капітал	0,04	0,05	0,04	0,09	0,05
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-17,83	-13,64	-12,20	-43,56	-25,73
Усього за розділом I	-17,62	-13,38	-12,00	-43,12	-25,50
Інші довгострокові зобов'язання	0,27	0,07	0,75	1,53	1,27
Усього за розділом II	0,27	0,07	0,75	1,53	1,27
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	0,21	0,29	0,20	0,50	0,29
товари, роботи, послуги	112,53	108,45	105,88	100,20	-12,33
розрахунками з бюджетом	0,02	0,16	0,02	0,04	0,02
у тому числі з податку на прибуток	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00
розрахунками зі страхування	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00
розрахунками з оплати праці	0,07	0,09	0,09	0,16	0,09
за одержаними авансами	2,18	1,25	0,38	0,42	-1,76
за розрахунками з учасниками	0,00	0,00	3,98	0,00	0,00
Поточні забезпечення	1,21	1,50	3,50	2,55	1,35
Інші поточні зобов'язання	1,13	1,57	1,18	28,82	27,69
Усього за розділом III	117,35	113,31	111,25	141,59	24,24
Баланс	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00

Джерело: власні розрахунки

Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги є основним джерелом фінансування підприємства, її питома вага перевищує 100%, хоча і скоротилася з 112,53% до 100,20%.

Динаміка обсягу продаж і собівартості відповідає трендам фізичного обсягу виробництва та активів і формалізується параболою з гілками донизу (рис. 2.4).

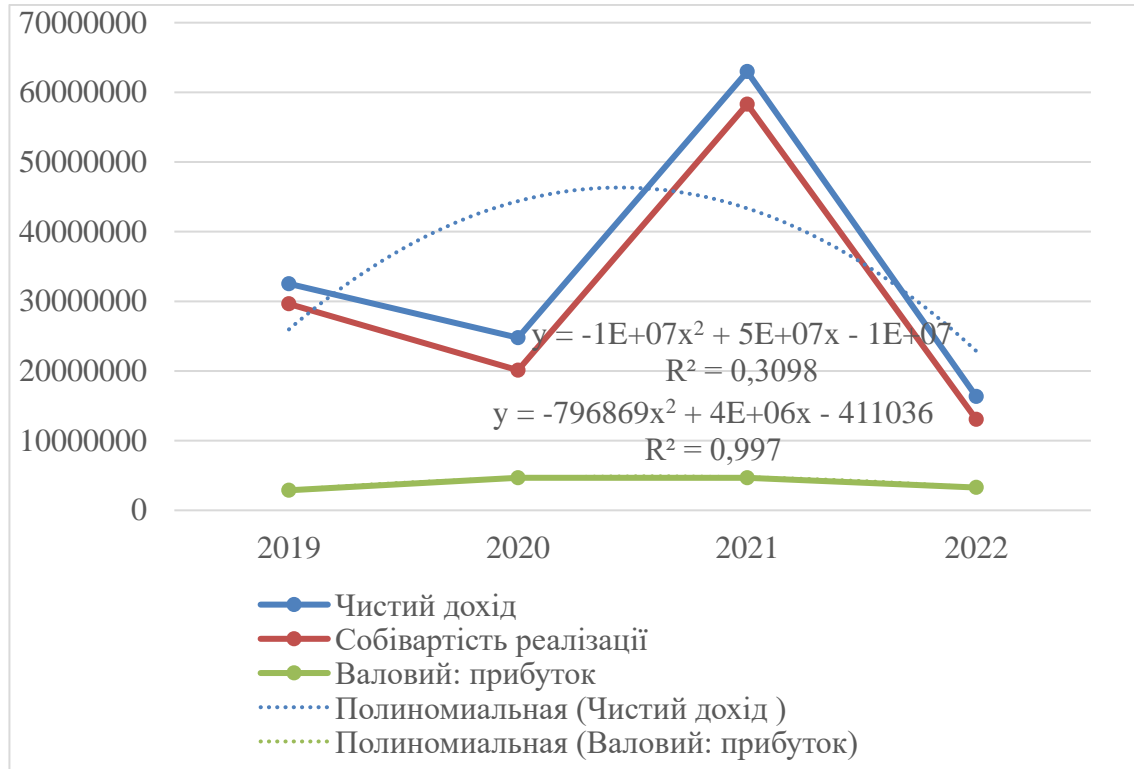

Рис. 2.4 – Динаміка формування фінансових результатів «ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ» у 2019-2022 рр., тис. грн.

Джерело: власні розрахунки

Показники валового прибутку є додатними протягом 2019-2020 років і також описуються параболою з гілками донизу. Показники фінансового результату від операційної діяльності та чистого прибутку були від'ємними у 2019 та 2022 роках, додатними – у 2020 і 2021 роках (табл. 2.7).

Покращення фінансових результатів Групи Метінвест протягом 2020-2021 років зумовлене такими факторами:

- зростанням цін на метало- і залізорудну продукцію, а також доходів від перепродажу готової продукції спільних підприємств.

- збільшення обсягів продажу продукції власного виробництва (товарного чавуну, плоского та довгого прокату, окатків);

Таблиця 2.7

Аналіз формування фінансових результатів «ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ» у 2019-2022 рр., тис. грн.

Назва рядка	2019	2020	2021	2022	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	32511950	24774879	62961687	16324678	-16187272	-49,79
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	29635300	20104883	58290875	13047994	-16587306	-55,97
Валовий: прибуток	2876650	4669996	4670812	3276684	400034	13,91
Інші операційні доходи	9857379	3069012	3803291	916317	-8941062	-90,70
Адміністративні витрати	2371665	2433468	4222532	2677051	305386	12,88
Витрати на збут	600809	358792	513719	617477	16668	2,77
Інші операційні витрати	10638627	1330758	1287518	2859217	-7779410	-73,12
Фінансовий результат від операційної діяльності	-877072	3615990	2450334	-1960744	-1083672	123,56
Інші фінансові доходи	346317	1495	13590	8072	-338245	-97,67
Інші доходи	277872	11764	7991	6619	-271253	-97,62
Фінансові витрати	34065	23891	4396	122404	88339	259,32
Інші витрати	278088	922		116	-277972	-99,96
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	-565036	3604436	2467519	-2068573	-1503537	266,10
Витрати (дохід) з податку на прибуток	101598	-651368	10189	361974	260376	256,28
Чистий фінансовий результат	-463438	2953068	2477708	-1706599	-1243161	268,25

Джерело: власні розрахунки

- позитивні ефекти від операційних поліпшень (нарощування продуктивності основного технологічного обладнання, удосконалення організації продажу, закупівель та логістики).

На відміну від обсягу активів і продаж, операційні витрати описуються параболою з гілками догори (рис. 2.5).

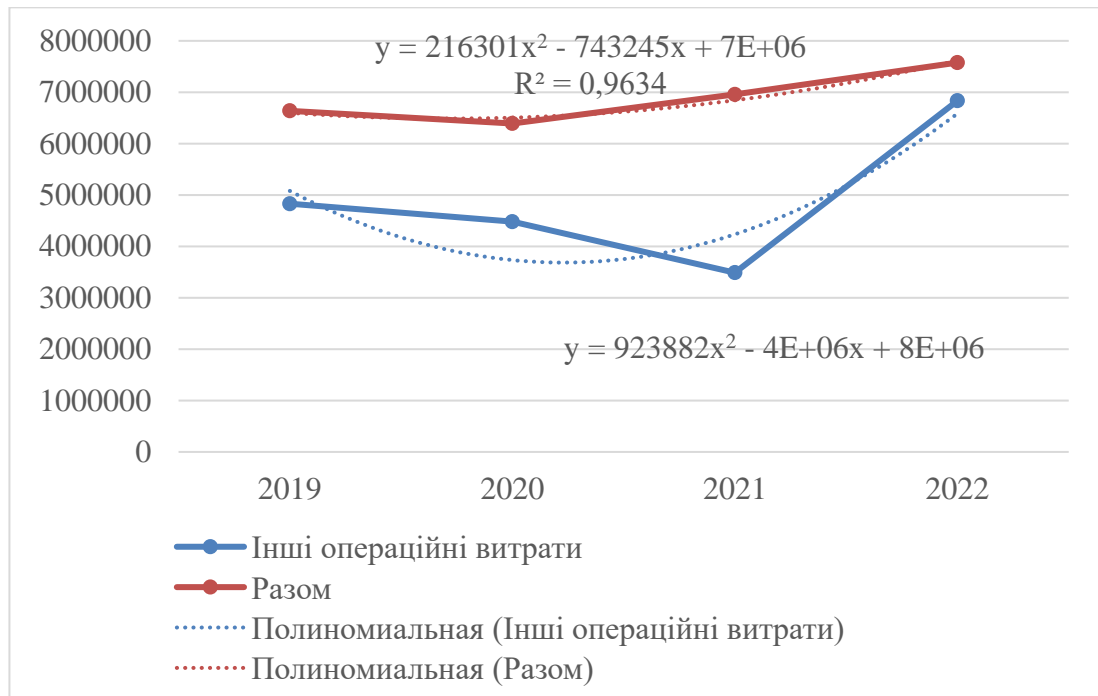

Рис. 2.5 - Аналіз елементів операційних витрат «ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ» у 2019-2022 рр.

Джерело: власні розрахунки

Протягом 2019-2022 років вартість операційних витрат зросла на 938813 тис. грн., або на 14,14%, при цьому суттєво зросли інші операційні витрати – на 2003993 тис. грн., або на 41,48%. Значно скоротилися витрати на оплату праці – на 1329078 тис. грн., або на 91,15% (табл. 2.8). Це потягло суттєві структурні зрушення: питома вага витрат на оплату праці скоротилися з 21,96% до 1,7%, а інших операційних витрат – зросла із 72,77% до 90,2%.

Це пов'язано з припиненням і консервацією діяльності певних підприємств групи Метінвест.

Таблиця 2.8

Аналіз елементів операційних витрат «ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ» у 2019-2022 рр.

Назва рядка	2019	2020	2021	2022	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
	тис. грн.					
Матеріальні затрати	20420	15390	20406	42611	22191	108,67
Витрати на оплату праці	1458094	1449952	2913038	129016	-1329078	-91,15
Відрахування на соціальні заходи	66901	88021	107452	93939	27038	40,41
Амортизація	261972	357086	428576	476641	214669	81,94
Інші операційні витрати	4830922	4481595	3488713	6834915	2003993	41,48
Разом	6638309	6392044	6958185	7577122	938813	14,14
	Структура, %					
Матеріальні затрати	0,31	0,24	0,29	0,56	0,25	
Витрати на оплату праці	21,96	22,68	41,86	1,70	-20,26	
Відрахування на соціальні заходи	1,01	1,38	1,54	1,24	0,23	
Амортизація	3,95	5,59	6,16	6,29	2,34	
Інші операційні витрати	72,77	70,11	50,14	90,20	17,43	
Разом	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	

Джерело: власні розрахунки

Негативний вплив на фінансові результати Групи Метінвест мали такі фактори, пов'язані зі збільшенням витрат:

- на енергоносії через зростання цін на природний газ та електроенергію;

- на сировину через підвищення ринкових цін, збільшення її споживання через інтеграцію металургійних потужностей у місті Кам'янське;

- на персонал через консолідацію нових підприємств та підвищенням рівня заробітної плати;

- на транспортування сировини і готової продукції через зростання транспортних залізничних тарифів і фрахту морським транспортом.

У 2021 році відбулося збільшення матеріальних запасів (товарного чавуну, металопродукції, плоского прокату, залізорудної продукції) на тлі затримок із відвантаженням готової продукції.

Рівень показників ліквідності і рентабельності «ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ» у 2020-2022 рр та їх динаміка є незадовільною (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Аналіз ліквідності і рентабельності «ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ» у 2020-2022 рр., тис. грн.

Назва пасивів	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023	Абс. приріст, тис. грн.	Темп приросту, %
Запаси і витрати майбутніх періодів	434632	25330	24389	17759	-416873	-95,91
Дебіторська заборгованість та інші оборотні активи	44521994	38063089	49061374	20455865	-24066129	-54,05
Гроші та їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції	216579	165659	46432	37679	-178900	-82,60
Оборотні активи	45173205	38254078	49132195	20511303	-24661902	-54,59
Поточні зобов'язання	55398671	45416082	57172029	32572856	-22825815	-41,20
Власний оборотний капітал	-10225466	-7162004	-8039834	-12061553	-1836087	17,96
Коефіцієнти ліквідності						
- загальної	0,82	0,84	0,86	0,63	-0,19	-23,17
- проміжної	0,812	0,839	0,859	0,629	-0,183	-22,54
- абсолютної	0,0078	0,0006	0,0004	0,0005	-0,0073	-93,59
Чистий прибуток	-463438	2953068	2477708	-1706599	-1243161	268,25
Баланс	47207565	40080237	51391266	23005259	-24202306	-51,27
Рентабельність активів, %	-0,98	7,37	4,82	-7,42	-6,44	657,14

Джерело: власні розрахунки

Значення власного оборотного капіталу є від'ємними. Значення коефіцієнта загальної і проміжної ліквідності незначно відрізняються між собою і скоротилися з 0,82 до 0,63 при нормативі відповідно 2,0 та 1,5. Коефіцієнт абсолютної ліквідності при нормі 0,2 скоротився з 0,0078 до 0,0005.

Динаміка показників рентабельності активів описується параболою з гілками донизу (рис. 2.6).

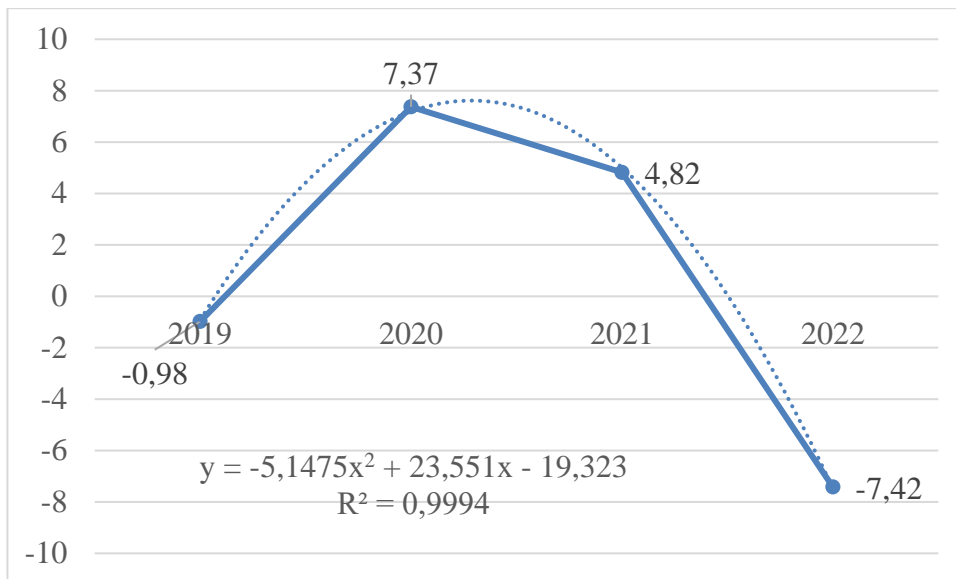

Рис. 2.6 – Динаміка рентабельності активів «ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ» у 2019-2022 рр.

Джерело: власні розрахунки

Найвищий рівень рентабельності активів мав місце у 2020 році (7,37%), найвищий рівень збитковості активів - 2021 році (-7,42%).

2.3. Оцінка фінансово-інвестиційної діяльності підприємства

Джерелом оцінки фінансово-інвестиційної діяльності підприємства є Звіт про рух коштів, який складається за прямим методом (табл. 2.10). Рух коштів від операційної діяльності є додатним, але скоротився на 3243773 тис. грн. (на 91,65%).

Таблиця 2.10

**Аналіз рух грошових коштів (за прямим методом) «ТОВ
«МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ» у 2020-2022 рр., тис. грн.**

Назва рядка	2021	2022		
Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
- реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	75736574	56081135	-19655439	-25,95
- повернення податків і зборів		21	21	
- авансів від покупців і замовників	1796781	217335	-1579446	-87,90
- від повернення авансів	255205	6623	-248582	-97,40
- від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	4574	8072	3498	76,48
- від боржників неустойки (штрафів, пені)		4	4	
-інші надходження	570700	197204	-373496	-65,45
Витрачання на оплату:				
- товарів (робіт, послуг)	63016487	51380627	-11635860	-18,46
- праці	1374087	932980	-441107	-32,10
- відрахувань на соціальні заходи	101782	97330	-4452	-4,37
- зобов'язань з податків і зборів	558120	263804	-294316	-52,73
- зобов'язань з податку на прибуток		222608	222608	
- на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	335512	263804	-71708	-21,37
- на оплату авансів	7057232	3671795	-3385437	-47,97
- на оплату повернення авансів	323953	191548	-132405	-40,87
- інші витрачання	2392753	-323345	-2716098	-113,51
Чистий рух коштів	3539424	295651	-3243773	-91,65
Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Реалізація необоротних активів	424774	25605	-399169	-93,97
Витрачання на придбання:				
- фінансових інвестицій		27473	27473	
- необоротних активів	630397	299109	-331288	-52,55
- дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці		10184	10184	
Чистий рух коштів	-233096	-283688	-50592	21,70
Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Виплата дивідендів		3280379	3280379	
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	2199	25007	22808	1037,20
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	-3282578	-25007	3257571	-99,24
Чистий рух грошових коштів за період	23750	-13044	-36794	-154,92
Залишок коштів на початок року	15357	46130	30773	200,38
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	7023	4291	-2732	-38,90
Залишок коштів на кінець року	46130	37377	-8753	-18,97

Джерело: власні розрахунки

ТОВ «Метінвест Холдинг» формує Звіт про рух коштів прямим методом. Чистий рух коштів від операційної діяльності протягом 2021-2022 років є додатним і збільшився на 3243773 тис. грн., або на 1097%. Приріст вхідних потоків склав 21853440 тис. грн., або на 38,67%, вихідних - на 18458775 тис. грн., або на 32,55%.

Основним джерелом вхідних потоків є виручка від реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг, частка якої скоротилася з 99,24% до 96,65%, або на 2,59%. Основним джерелом вихідних потоків є витрачання на оплату товарів, робіт, послуг, частка якої скоротилася з 90,62% до 83,84%, або на 6,77%. Чистий рух коштів від фінансової та інвестиційної діяльності є від'ємними. Чистий рух коштів за усіма видами діяльності у 2021 році був додатним у сумі 23750 тис. грн., у 2022 році – від'ємним у сумі 13044 тис. грн.

Аналіз динаміки і структури оборотних активів в частині дебіторської заборгованості, поточних фінансових інвестицій, коштів та їх еквівалентів ТОВ «Метінвест Холдинг» (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Аналіз динаміки і структури оборотних активів ТОВ «Метінвест Холдинг»

Стаття оборотних активів	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023	Абс. приріст	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6	7
Тис. грн.						
Дебіторська заборгованість поточна – всього, у т.ч.						
за продукцію, товари, роботи, послуги	41702285	33909218	39013851	4599097	-37103188	-88,97
за виданими авансами	1961503	3638659	6978376	9053037	7091534	361,5
з бюджетом	116570	24859	259604	184337	67767	58,13
у т. ч. з податку на прибуток	21968	0	171972	165789	143821	654,7
з нарахованих доходів	8405	7	5	5	-8400	-99,94
інша поточна	246330	333647	2490748	5863129	5616799	2280
Поточні фінансові інвестиції	150301	150302	302	302	-149999	-99,80

Закінчення табл. 2.11

1	2	3	4	5	6	7
Гроші та їх еквіваленти	66278	15357	46130	37377	-28901	-43,61
- рахунки в банках	66278	15357	46130	37377	-28901	-43,61
Усього оборотні активи	45173205	38254078	49132195	20511303	-24661902	-54,59
	Структура, %					
Дебіторська заборгованість поточна – всього, у т.ч.						
за продукцію, товари, роботи, послуги	92,32	88,64	79,41	22,42	-69,89	x
за виданими авансами	4,34	9,51	14,20	44,14	39,79	x
з бюджетом	0,26	0,06	0,53	0,90	0,64	x
у т. ч. з податку на прибуток	0,05	0,00	0,35	0,81	0,76	x
з нарахованих доходів	0,02	0,00	0,00	0,00	-0,02	x
інша поточна	0,55	0,87	5,07	28,58	28,04	x
Поточні фінансові інвестиції	0,33	0,39	0,00	0,00	-0,33	x
Гроші та їх еквіваленти	0,15	0,04	0,09	0,18	0,04	x
- рахунки в банках	0,15	0,04	0,09	0,18	0,04	x
Усього оборотні активи	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	x

Джерело: власні розрахунки

Протягом 2020-2022 років вартість оборотних активів скоротилася на 24661902 тис. грн., або на 54,59%. Статті оборотних активів мали різноспрямовану динаміку, так дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги скоротилася на 88,97%, за виданими авансами та інша поточна зросли відповідно на 361,5% 2280%. У результаті суттєво змінилася структура оборотних активів. Частка дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги скоротилася на 92,32% до 22,42%, або на 69,89%, натомість питома вага за розрахунками за виданими авансами зросла із 4,34% до 44,14%, або на 39,79%, також збільшилася частка іншої поточної дебіторської заборгованості – із 0,55% до 28,58%, або на 28,04%. Решта статей мають мізерні значення, кошти та їх еквіваленти 100% представлені залишками на рахунках в банку. Таким чином, якість оборотних активів, представлених суто дебіторською заборгованістю, є низькою. Аналіз

динаміки і структури поточних зобов'язань ТОВ «Метінвест Холдинг» (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Аналіз динаміки і структури поточних зобов'язань ТОВ «Метінвест Холдинг»

Стаття поточних зобов'язань	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023	Абс. приріст	Темп приросту, %
	тис. грн.					
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками:						
довгостроковими зобов'язаннями	97298	115590	102292	114162	16864	17,33
товари, роботи, послуги	53122705	43465028	54414432	23051051	-30071654	-56,61
бюджетом	8439	65494	10857	8380	-59	-0,70
у тому числі з податку на прибуток	0	56820	2731	1474	1474	-
зі страхування	1663	1216	43952	36709	35046	2107
з оплати праці	34765	35669	193309	96841	62076	178,6
за одержаними авансами	1030219	501794	2047843		-1030219	-100,0
з учасниками	0	0	102292	114162	114162	-
Поточні забезпечення	569618	601358	1797775	587117	17499	3,07
Інші поточні зобов'язання	533964	629933	606681	6629279	6095315	1141
Усього поточні зобов'язання	55398671	45416082	57172029	32572856	-22825815	-41,20
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками:						
довгостроковими зобов'язаннями	0,18	0,25	0,18	0,35	0,17	x
товари, роботи, послуги	95,89	95,70	95,18	70,77	-25,12	x
бюджетом	0,02	0,14	0,02	0,03	0,01	x
зі страхування	0,00	0,00	0,08	0,11	0,11	x
з оплати праці	0,06	0,08	0,34	0,30	0,23	x
за одержаними авансами	1,86	1,10	3,58	0,00	-1,86	x
з учасниками	0,00	0,00	0,18	0,35	0,35	x
Поточні забезпечення	1,03	1,32	3,14	1,80	0,77	x
Інші поточні зобов'язання	0,96	1,39	1,06	20,35	19,39	x
Усього	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	x

Джерело: власні розрахунки

Протягом 2020-2022 років вартість поточних зобов'язань скоротилася на 22825815 тис. грн., або на 41,20%, передусім за рахунок зменшення: кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги – на 30071654 тис. грн. (56,61%) та одержаних авансів – на 1030219 тис. грн. (на 100%). На фоні скорочення зазначених показників суттєво збільшився розмір інших поточних зобов'язань (на 6095315 тис. грн., або на 1141%). У результаті суттєві структурні зрушення у складі поточних зобов'язань стосуються двох статей – частка кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги скоротилася з 95,89% до 70,77%, або на 25,12%, натомість питома вага інших поточних зобов'язань зростає з 0,96% до 20,35%, або на 19,39%. Решта статей поточних зобов'язань характеризується незначною питомою вагою і структурною динамікою.

Здатність суб'єктів господарювання проводити платежі і розрахунки характеризується такими показниками, як співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості, показниками ліквідності тощо. Загальною тенденцією діяльності ТОВ «Метінвест Холдинг» протягом 2020-2022 є: системне перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською, зменшення їх розміру, більші темпи скорочення дебіторської заборгованості порівняно з кредиторською. В результаті коефіцієнт перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською збільшився із 1,27 до 5,0, що є негативною тенденцією, яка фактично унеможлиблює виконання платіжних зобов'язань (рис. 2.7).

Для отримання додаткових висновків розраховано коефіцієнти ліквідності та показники робочого капіталу. Протягом аналізованого періоду робочий капітал був від'ємним, причому його дефіцит збільшився на 1836087 тис. грн. Коефіцієнти ліквідності знаходяться на незадовільному рівні, причому спостерігається їх скорочення.

Значення коефіцієнтів загальної і проміжної ліквідності різняться незначно і знаходяться на рівні 0,8, що значно менше рекомендованих показників 2 і 1,5.

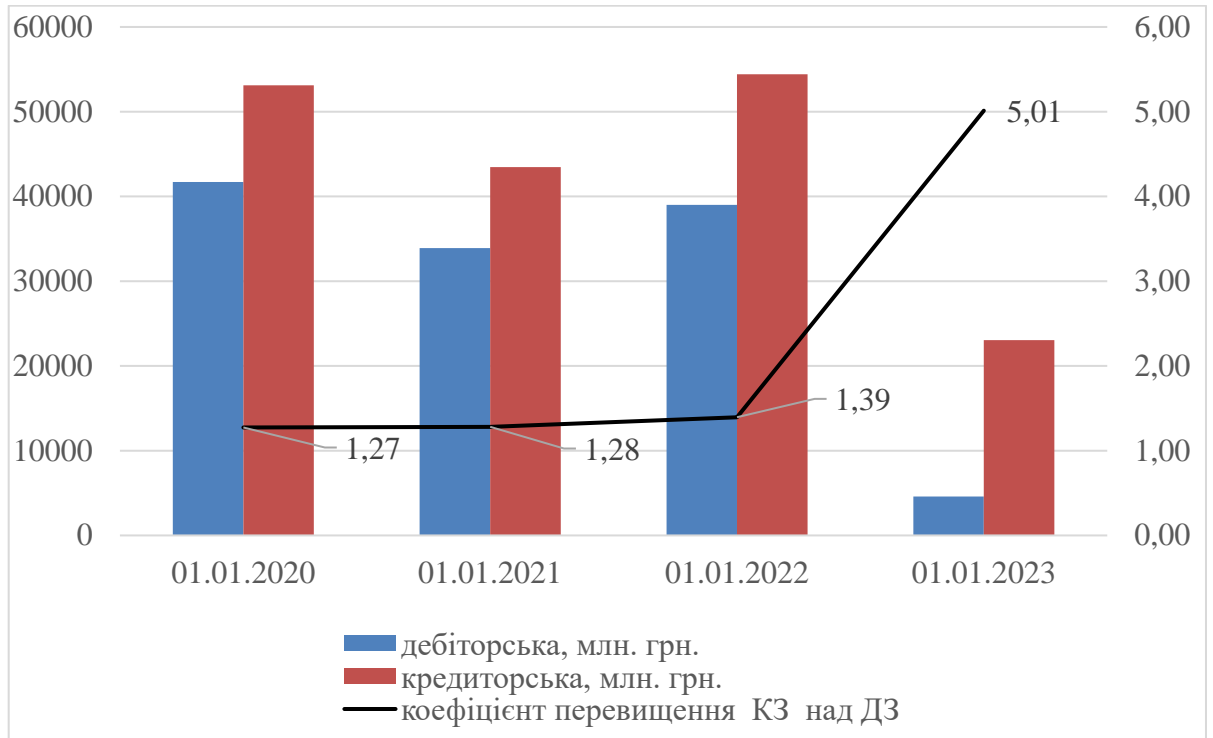

Рис. 2.7 – Динаміка дебіторської (ДЗ) та кредиторської заборгованості (КЗ) ТОВ «Метінвест Холдинг» та показники їх співвідношення

Джерело: власні розрахунки

Незначна різниця між коефіцієнтами загальної і проміжної ліквідності пояснюється тим, що основна частина оборотних активів представлена дебіторською заборгованістю. Коефіцієнт абсолютної ліквідності скоротився з 0,004 до 0,001, що у 50-200 раз менше рекомендованих значень.

Висновки до розділу 2

1. Товариство з обмеженою відповідальністю «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ» (код ЄДРПОУ 34093721) є об'єктом кваліфікаційної роботи, має скорочену назву ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ», англійською мовою - "METINVEST HOLDING", LLC. Зареєстроване 02.02.2006 за адресою: Україна, 69008, Запорізька область, місто Запоріжжя, Південне шосе, будинок 80, кабінет 1.

2. Основними операційними сегментами групи Метінвест є такі:

- залізна руда. У 2021 році вона входила до десяти найбільших світових виробників залізної руди та посідала і була другою в Східній Європі за річним обсягом виробництва;

- коксівне вугілля і вугільний концентрат. У 2021 році Група Метінвест збільшила видобуток вугілля підземним і відкритим способом із-за придбання Покровської вугільної групи;

- кокс і сталь. У 2021 році вони вироблялися на коксохімічних заводах: Авдіївському, Запорізькому, Азовсталі (м. Маріуполь) та Каметсталі (м. Кам'янськ). Остання також була придбана у 2021 році.

3. На відміну від 2021 року, у 2022 році відбулося суттєве погіршення операційних показників групи Метінвест. Обсяг виробництва чавуна скоротився на 71,5%, сталі - на 60%. У 3 і 4 кварталах 2022 року виробництво чавуна і сталі здійснювалася тільки на Каметсталь через окупацію маріупольських Азовсталі і ММК ім. Ілліча. У 2021 році його частка у виробництві чавуну становила 8,74%, сталі - 9,79%. У 2022 році вона зросла відповідно до 54,14% і 53,56%.

4. Скорочення обсягів виробництва позначилося на динаміці активів. У 2022 році спостерігалось різке скорочення вартості активів після зростання 2021 році, яке стосується саме оборотних активів. Тому динаміка активів і оборотних активів описується низхідною гілкою параболи. Необоротні активи демонструють зростання за лінійним законом. Активи протягом 2020-2022 років скоротилися на 51,27%, у т.ч. за рахунок оборотних активів – на 54,59%. Найбільше скорочення продемонструвала Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги – на 88,97%. Натомість зросла дебіторська заборгованість за виданими авансами – на 361,54%. Необоротні активи зросли на 22,59%.

5. Основною статтею активів є оборотні, частка яких скоротилася з 95,69% до 89,16% за рахунок зростання частки необоротних активів на 6,53%. Основним елементом оборотних активів є Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, питома вага якої скоротилася із

88,34% до 19,99% за рахунок зростання розрахунків за виданими авансами (їх частка зросла з 4,16% до 39,35%).

6. Склад капіталу підприємства є нераціональним: власний капітал є від'ємним, його динаміка описується гілками донизу і свідчить про тенденцію до подальшого скорочення. Довгострокові зобов'язання демонструють тенденцію до зростання за лінійним законом, а поточні – до скорочення за поліноміальною функцією. Скорочення власного капіталу обумовлено збільшенням непокритих збитків. Скорочення поточних зобов'язань обумовлено скороченням поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги (на 56,61%). Від'ємна частка власного капіталу зросла з 17,62% до 43,12%, що свідчить про кричущу залежність підприємства від боргового фінансування. Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги є основним джерелом фінансування підприємства, її питома вага перевищує 100%, хоча і скоротилася з 112,53% до 100,20%.

7. Динаміка обсягу продаж і собівартості відповідає трендам фізичного обсягу виробництва та активів і формалізується параболою з гілками донизу. Показники валового прибутку є додатними протягом 2019-2020 років і також описуються параболою з гілками донизу. Показники фінансового результату від операційної діяльності та чистого прибутку були від'ємними у 2019 та 2022 роках, додатними – у 2020 і 2021 роках.

8. Покращення фінансових результатів Групи Метінвест протягом 2020-2021 років зумовлене такими факторами:

- зростанням цін на метало- і залізорудну продукцію, а також доходів від перепродажу готової продукції спільних підприємств.

- збільшення обсягів продажу продукції власного виробництва (товарного чавуну, плоского та довгого прокату, окатків);

- позитивні ефекти від операційних поліпшень (нарощування продуктивності основного технологічного обладнання, удосконалення організації продажу, закупівель та логістики).

9. На відміну від обсягу активів і продаж, операційні витрати описуються параболою з гілками догори. Протягом 2019-2022 років вартість операційних витрат зросла на 14,14%, при цьому суттєво зросли інші операційні витрати – на 41,48%. Значно скоротилися витрати на оплату праці – на 91,15%. Це потягло суттєві структурні зрушення: питома вага витрат на оплату праці скоротилися з 21,96% до 1,7%, а інших операційних витрат – зросла із 72,77% до 90,2%. Це пов'язано з припиненням і консервацією діяльності певних підприємств групи Метінвест. Негативний вплив на фінансові результати Групи Метінвест мали такі фактори, пов'язані зі збільшенням витрат:

- на енергоносії через зростання цін на природний газ та електроенергію;

- на сировину через підвищення ринкових цін, збільшення її споживання через інтеграцію металургійних потужностей у місті Кам'янське;

- на персонал через консолідацію нових підприємств та підвищенням рівня заробітної плати;

- на транспортування сировини і готової продукції через зростання транспортних залізничних тарифів і фрахту морським транспортом.

10. Рівень показників ліквідності і рентабельності «ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ» у 2020-2022 рр та їх динаміка є незадовільною. Значення власного оборотного капіталу є від'ємними. Значення коефіцієнта загальної і проміжної ліквідності незначно відрізняються між собою і скоротилися з 0,82 до 0,63 при нормативі відповідно 2,0 та 1,5. Коефіцієнт абсолютної ліквідності при нормі 0,2 скоротився з 0,0078 до 0,0005.

11. Динаміка показників рентабельності активів описується параболою з гілками донизу. Найвищий рівень рентабельності активів мав місце у 2020 році (7,37%), найвищий рівень збитковості активів - 2021 році (-7,42%).

12. Організацію платіжних послуг і грошових розрахунків холдинговими компаніями розглянуто на прикладі диверсифікованої

компанії, Метінвест Холдинг. Вона є диверсифікованою, оскільки її дочірні підприємства не завжди мають між собою функціональні і технологічні зв'язки і відносяться до широкого кола галузях національної економіки. Дочірні підприємства самостійно вирішують оперативні питання, в тому числі організації і техніки ведення обліку. Фінансове управління діяльністю дочірніх товариств здійснює ТОВ «Метінвест Холдинг», основним видом діяльності якого за КВЕД є 70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування.

13. Проведено аналіз динаміки і структури оборотних активів в частині дебіторської заборгованості, поточних фінансових інвестицій, коштів та їх еквівалентів ТОВ «Метінвест Холдинг». Протягом 2020-2022 років вартість оборотних активів скоротилася більше ніж вдвічі. Статті оборотних активів мали різноспрямовану динаміку, так дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги скоротилася, за виданими авансами та інша поточна - зросла.

14. Протягом 2020-2022 років вартість поточних зобов'язань скоротилася, передусім за рахунок зменшення: кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги та одержаних авансів. На фоні скорочення зазначених показників суттєво збільшився розмір інших поточних зобов'язань. У результаті суттєві структурні зрушення у складі поточних зобов'язань стосуються двох статей – частка кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги скоротилася, або натомість питома вага інших поточних зобов'язань зросла. Решта статей поточних зобов'язань характеризується незначною питоною вагою і структурною динамікою.

15. Здатність суб'єктів господарювання проводити платежі і розрахунки характеризується такими показниками, як співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості, показниками ліквідності тощо. Загальною тенденцією діяльності ТОВ «Метінвест Холдинг» протягом 2020-2022 є: системне перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською, зменшення їх розміру, більші темпи скорочення дебіторської заборгованості порівняно з кредиторською. В результаті коефіцієнт

перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською перевищує одиницю, зростає, яка фактично унеможлиблює виконання платіжних зобов'язань.

16. Протягом аналізованого періоду робочий капітал був від'ємним, причому його дефіцит збільшився. Коефіцієнти ліквідності знаходяться на незадовільному рівні, також спостерігається їх скорочення. Значення коефіцієнтів ліквідності різняться незначно, оскільки основна частина оборотних активів представлена дебіторською заборгованістю. Коефіцієнт абсолютної ліквідності свідчить про критичну неплатоспроможність виконувати свої зобов'язання.

17. Чистий рух коштів від операційної діяльності протягом 2021-2022 років є додатним. Основним джерелом вхідних потоків є виручка від реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг, основним джерелом вихідних потоків є витрачання на оплату товарів, робіт, послуг.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ХОЛДИНГОВИМИ КОМПАНІЯМИ

3.1. Стратегічні фінансові механізми управління холдинговою компанією

Група Метінвест створила систему корпоративного управління на пріоритетах ефективного нагляду, зміцнення ділової репутацію у світі, розкриття інформації та взаємодії учасників в інтересах усіх зацікавлених сторін. Принципами управління є: спеціалізація, вертикальна інтеграція, наявність єдиного стратегічного центру, зростання та інвестиції, імплементація найкращих світових практик, лідерство, відданість корпоративній культурі, синтез традицій та інновацій.

Структура корпоративного управління Група Метінвест (рис. 3.1) побудована відповідно до вимог законодавства України та Нідерландів (країни реєстрації материнської компанії Metinvest B.V.) і складається із Загальних зборів акціонерів, Наглядової Ради та Ради Директорів.

Станом на 31.12.2022 акціонерами Metinvest B.V. є SCM Limited (Cyprus) - володіє акціями класу «А» (75% - 1 акція), Smart Group – володіє акціями класів «В» і «С» (25% акцій + 1 акція). Контролюючим акціонером є SCM.

Загальні збори акціонерів Metinvest B.V. наділені повноваженнями ухвалювати такі рішення: випуск акцій; виключення або обмеження переважних прав; придбання і передача акцій; зменшення статутного капіталу; визначення розміру винагороди Директорів; затвердження річної фінансової звітності; розподіл прибутку; внесення змін до Статуту; затвердження значних правочинів, які перевищують 500 млн. дол. США; зовнішнє фінансування; злиття і поглинання; припинення діяльності та ліквідація холдингу.

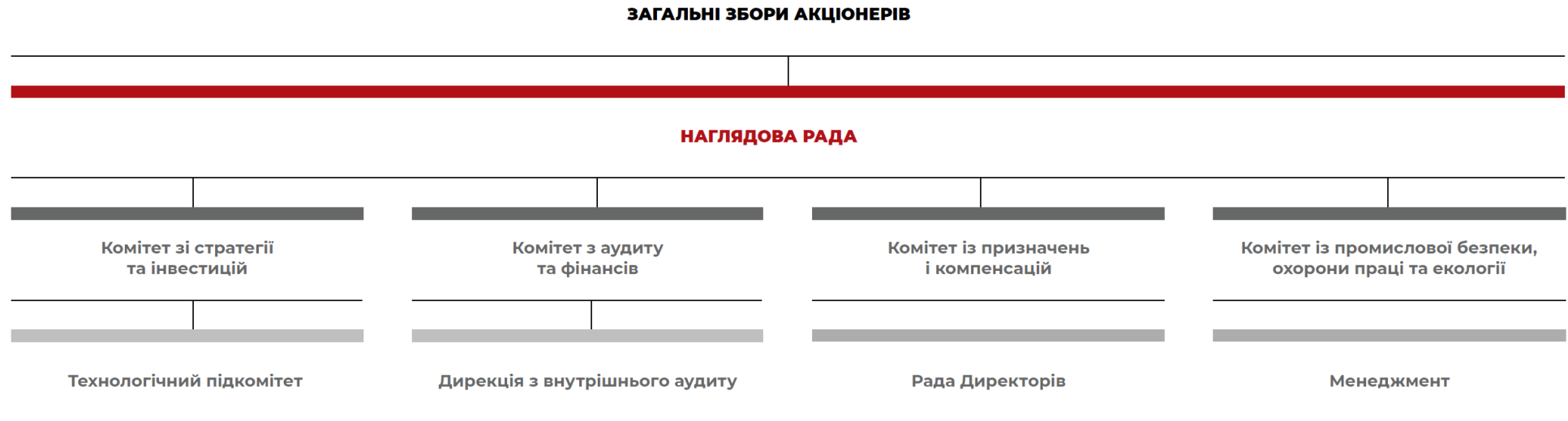

Рис. 3.1 - Структура корпоративного управління Групи Метінвест

Джерело: <https://metinvestholding.com/ua>

Наглядова Рада складається з 10 осіб, 7 із них призначені акціонерами класу «А», 3 члени - акціонерами класу «В» і «С». Якщо інше не зазначено в Наказі, Членів НР назначають на необмежений період часу. Орган, уповноважений призначати члена НР, може усунути його від виконання обов'язків або звільнити в будь-який момент часу.

Обов'язками НР є: затвердження та оновлення корпоративних цінностей, стратегій, політик, а також цілей з питань сталого розвитку в частині з економічних, екологічних та соціальних аспектів діяльності Холдингу; надання рекомендацій Раді Директорів, контроль за її діяльністю і загальною поточною ситуацією в Холдинзі.

Рішенням НР мають затверджуватися такі питання: стратегічні цілі Холдингу; річна інвестиційна програма Холдингу; щорічний бізнес-план Холдингу; призначення на рівні топ- менеджменту, системи його винагороди та ключових показників ефективності (КПЕ), розмір річних бонусів; призначення незалежного зовнішнього аудитора; річна консолідована і окрема фінансова звітність Metinvest B.V.; злиття і поглинання; інвестиційні рішення із бюджетом від 20 млн. дол. США до 500 млн. дол. США, значні правочини на суму від 100 млн. дол. США до 500 млн. дол. США, зовнішнє фінансування на суму, що перевищує 30 млн. дол. США; будь-які інші фінансові операції, не внесені до затвердженого річного плану фінансування, незалежно від суми.

У складі НР складено чотири Комітети: 1) стратегії та інвестицій; 2) з аудиту та фінансів; 3) із призначень і компенсацій; 4) із промислової безпеки, охорони праці та екології (рис. 3.2). Коротко розглянемо зони їх відповідальності.

1. Комітет зі стратегії та інвестицій - аналізує макроекономічні й галузеві тенденції, надає рекомендацій НР щодо стратегічних і поточними цілей Холдингу, система управління якістю та бізнес-планування, нових бізнес-напрямів, інвестицій, операцій зі злиття та поглинання. Його

технологічний підкомітет консультує та надає допомогу менеджменту в частині розробки та реалізації технологічної стратегії.

2. Комітет з аудиту та фінансів – здійснює постійний нагляд за всіма аспектами фінансової та аудиторської діяльності Холдингу в інтересах акціонерів та від імені НР. Об'єктами нагляду є: виконання бюджету, складання фінансової звітності, управління ризиками, внутрішні механізми контролю, виконання функцій службою внутрішнього аудиту, оцінки зовнішнього аудитора. На засіданнях Комітету обговорюються такі питання: звіти внутрішнього аудиту, вибір зовнішнього аудитора, затвердження річної фінансової звітності, комплаєнс-програми; плану зовнішнього фінансування і здійснення значних правочинів; управління робочим капіталом, валютними ризиками та можливості хеджування; програми страхування; податки; ризики, можливості та розкриття інформації, пов'язані зі зміною клімату.

3. Комітет із призначень і компенсацій - надає НР рекомендації щодо звільнення та призначення на керівні посади в Холдингу; встановлення КПЕ та річних бонусів топ-менеджменту, а також систем мотивації, оцінки, винагороди та планування наступництва. На засіданнях Комітету обговорюються такі питання: аналіз тенденцій на українському ринку праці; оцінка ефективності фонду заробітної плати та бюджету на персонал; дієвість системи мотивації для менеджменту; комплексна система комунікацій; організація дистанційної роботи; HR-стратегія; програми залучення та утримання персоналу, його розвитку, здійснення матеріальної та нематеріальної компенсації, робота університету Метінвест Політехніка.

4. Комітет із промислової безпеки, охорони праці та екології - надає підтримку менеджменту у впровадженні та дотриманні в Холдинзі найвищих стандартів корпоративної культури в сфері охорони здоров'я, праці та довкілля; здійснює нагляд від імені НР за стратегією, політикою, системами, засобами забезпечення охорони здоров'я, безпеки та захисту довкілля. На засіданнях Комітету обговорюються такі питання: показники в сфері охорони здоров'я та праці; промислова безпека на консолідованих

підприємствах Холдингу; виконання дорожньої карти з охорони здоров'я та праці; розслідування інцидентів виробничого травматизму; ефективність екологічного менеджменту.

Група Метінвест впроваджує найкращі міжнародні практики із ділової етики та комплаєнсу, представлені різними кодексами, політиками, заходами, спрямованими на захист інтересів зацікавлених сторін (рис. 3.2).

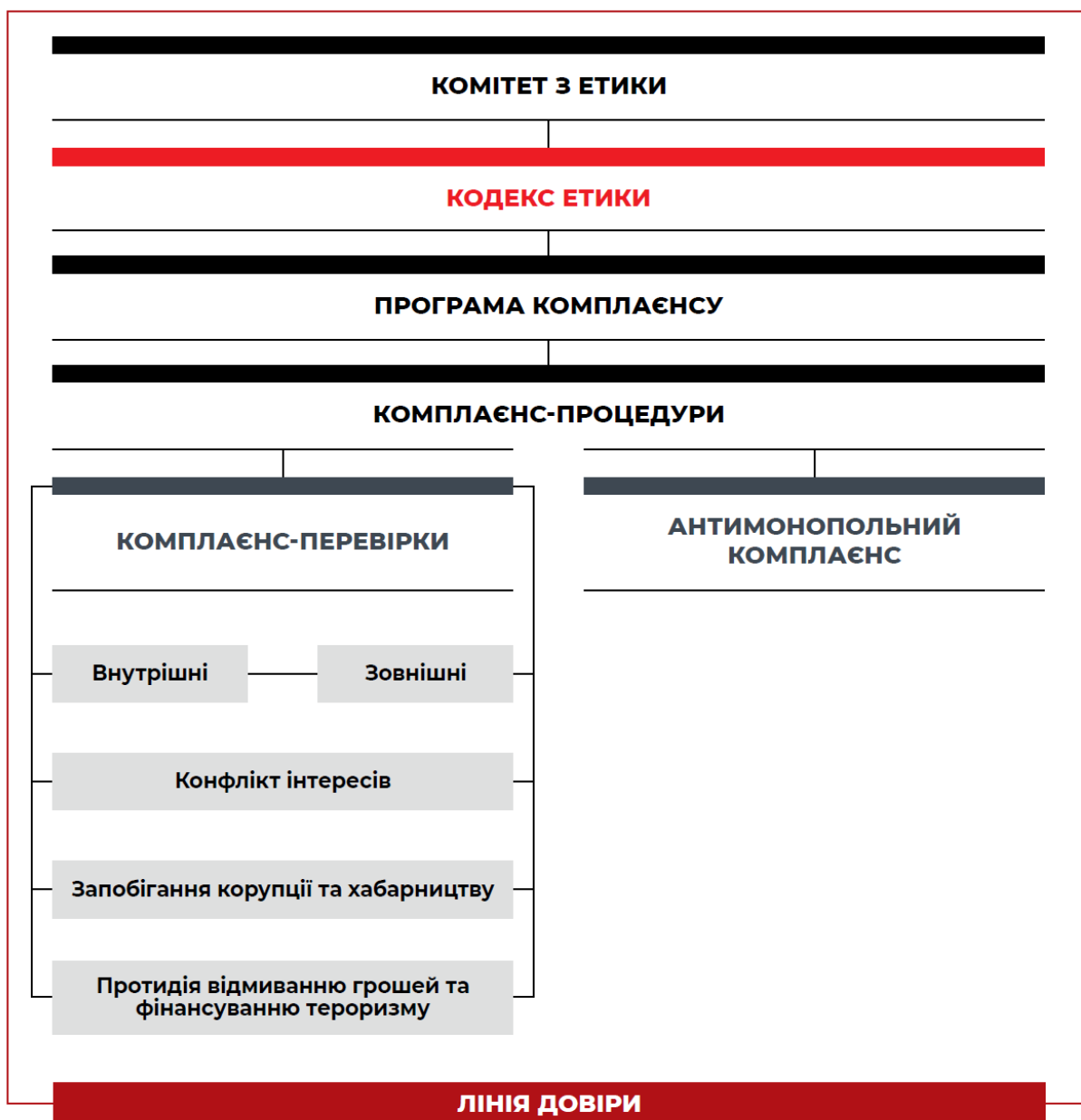

Рис. 3.2 – Фундаментальні практики етики Групи Метінвест

Джерело: <https://metinvestholding.com/ua>

Основними засадами, на яких побудований Кодекс етики, є: життя, здоров'я та довкілля, клієнтоорієнтованість, професіоналізм, лідерство та командна робота. Базовими цінностями є: захист основних прав та потреб людини, свободи думки та її вираження, вибору релігії, здоров'я та безпеки, гідних умов праці, від дискримінації за будь-якою ознакою, охорона довкілля, забезпечення соціальної відповідальності та конфіденційності. Механізмами підтримки зазначених базових цінностей є: особистий приклад лідерства Групи Метінвест, навчальні та комунікаційні заходи з підвищення поінформованості щодо Кодексу етики, тренінги, анкетування, тестування.

На підприємствах Групи Метінвест проводиться щорічний «Тиждень етики» з метою просування Кодексу етики та його принципів за допомогою інтерв'ю, відеороликів з менеджментом та комплаєнс-координаторами, а також конкурсів, вікторин та мультфільмів, популяризація веб-сторінку Кодексу етики. Складовими Програми комплаєнсу Групи Метінвесту є просування чесної ділової практики, антикорупційне управління, перевірка постачальників у системі SAP CRM

Група Метінвест використовує Лінію довіри, підтримувану SCM, для підвищення прозорості, відповідальності, можливості зацікавлених сторін анонімно повідомляти про порушення закону, ділової поведінки та корпоративної етики, недотримання стандартів і принципів Кодексу етики. Лінія довіри працює цілодобово, має оператора для спілкування різними каналами (телефоном (0800 60 07 77, 38 044 224 72 32), електронною поштою (trustline@scm.com.ua айт: www.scm.com.cy/trust-line), текстовими повідомленнями.

3.2. Тактичні фінансові механізми управління холдинговою компанією

Цифрова трансформація Холдингу Метінвест охоплює всі ключові функції: виробництво, продаж, ланцюг постачання, персонал, фінанси, право (рис. 3.3).

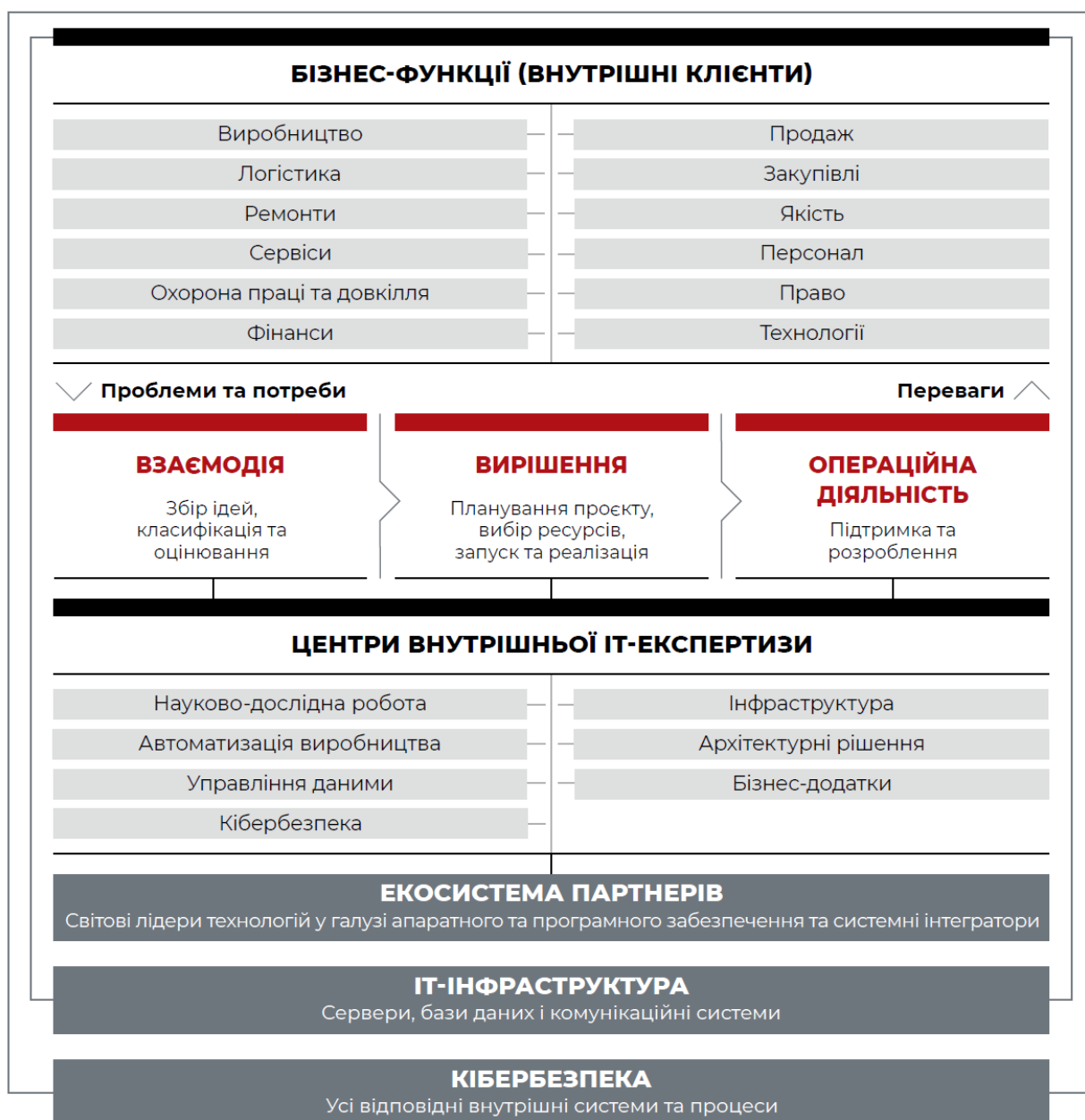

Рис. 3.3 – Концептуальна схема цифрової трансформації Холдингу Метінвест

Джерело: <https://metinvestholding.com/ua>

Процес складається з таких етапів: уточнення бізнес-процесів, визначення вимог бізнесу, розробка проєктів, їх подальше впровадження та підтримка.

Ключовими напрямками цифрової дорожньої карти є:

1. Виробництво. Автоматизація процесів його планування на основі розробки програми «Цифровий ГЗК» з урахуванням повного спектра фактичних даних із метою підвищення ефективності операцій та ухвалення рішень.
2. Продаж. Автоматизація торговельних операцій Холдингу Метінвест із покупцями на основі впровадженні CRM-системи на базі SAP.
3. Логістика. Автоматизація логістичних процесів з метою підвищення їх ефективності.
4. Закупівлі. Автоматизація процесу управління запасами (замовлення, отримання від постачальників, проведення розрахунків) протягом всього виробничого циклу.
5. Ремонти. Автоматизація процесів ремонту й технічного обслуговування основних засобів, розробка архітектури передачі цільових даних для обліку енергоспоживання та розробки заходів із енергозбереження.
6. Якість. Автоматизація контролю якості продукції, здійснення оперативного моніторингу виробничих і технологічних параметрів з метою оперативного усунення відхилень.
7. Сервіси. Цифровізація операційного планування діяльності сервісних служб із метою підвищення ефективності розподілу ресурсів.
8. Персонал. Створення єдиного цифрового робочого місця працівника на основі використання рішень SAP HR.
9. Охорона праці та довкілля. Цифровізація обліку фактів порушення правил безпеки, виробничого травматизму, професійних захворювань для забезпечення безпеки співробітників на виробництві.
10. Право. Цифровізація обліку укладених контрактів з метою ефективного управління ними і земельними активами.
11. Фінанси. Централізація і цифровізація інформаційного простору для фінансових відносин між учасниками Холдингу та підвищення дієвості внутрішнього контролю.

12. Технології. Цифровізація управління проєктами, техніко-технологічними та суміжними процесами.

Податкові механізми Групи Метінвест регулюються відповідними політиками SCM та Метінвесту і базуються на таких принципах:

- декларування та сплата податків відповідно до правил відповідної юрисдикції;
- використання передбачених законодавством податкових відрахувань та пільг;
- обов'язкове виявлення, ідентифікація, моніторинг та контроль податкових ризиків;
- залучення податкової функції до процесу ухвалення бізнес-рішень;
- принцип «витягнутої руки» (*arm's length principle*), який передбачає особливий взаємозв'язок між особами, які укладають угоду. Її вартість має показувати всі умови договору між незалежними компаніями і можуть впливати на величину податкових зобов'язань.

Група Метінвест розробляє і реалізує податкову політику на кількох рівнях – на наднаціональному, національному, регіональними. Зокрема, встановлюється два або три рівні контролю за ухваленням рішень (залежно від типу операцій та їхньої суттєвості). Ключові питання реалізації податкової політики вносяться до системи оцінювання та мотивації персоналу, для виявлення можливих помилок і зниження податкових ризиків здійснюються зовнішні аудиторські перевірки та перевірки фіскальних органів.

Методичні підходи до виявлення, управління та моніторингу податкових ризиків, оцінки їх впливу на імідж і репутацією Групи містить Положення про управління податковими ризиками Метінвесту.

Інформація щодо сплачених податків Метінвестом у світі та в Україні розкривається регулярно, зокрема у фінансовій звітності Групи та інших публікаціях. Сплата податків є також інструментом підтримки сталого розвитку регіонів, де працюють підприємства Метінвесту.

Група Метінвест підтримує розвиток співробітників і реалізацію власних інтересів, якщо вони приносять користь суспільству, але акцентує увагу на необхідності уникнення конфлікту між інтересами співробітників та інтересами Холдингу. У разі його наявності існує Процедура декларування, яка вимагає від співробітників вчасно інформувати свого безпосереднього керівника та юридичний підрозділ про будь-який реальний чи потенційний конфлікт інтересів. Особи на керівних посадах мають подавати декларації про відсутність конфлікту інтересів або повідомляти про такі випадки. Видами декларацій є: початкова (після вступу на керівну посаду), поточна (у разі виникнення конфлікту протягом року), щорічна (один раз на рік, незалежно від наявності конфлікту). Для декларування та врегулювання конфлікту інтересів використовують електронну систему та адміністративну підтримку комплаєнс-координаторів, а також звернення на Лінію довіри. Розгляд ситуацій і ухвалення рішень щодо конфліктів інтересів здійснює Комітет з етики, який складається з представників менеджменту і очолюється Генеральним директором. Щоквартально Комітет збирається для обговорення процесу реалізації Програми комплаєнсу в Холдинзі. За його результатами інформується Комітет з аудиту та фінансів НР.

Кодекс етики Холдингу Метінвест визначає також чинні правила боротьби з корупцією та хабарництвом у відносинах з контрагентами та діловими партнерами. У Метінвест встановлено критерії оцінювання ризиків корупції та шахрайства, розроблено чіткі правила визначення та розмежування відповідальності за ними, а також План мінімізації таких ризиків на підприємствах Групи. У ній прийнято принцип нульової толерантності до корупції та шахрайства. Для з'ясування практики його дотримання проводиться обов'язкова антикорупційна перевірка колишніх державних службовців, політиків, постачальників, клієнтів, а також операції з представниками державного сектору та програми фінансування соціальних проєктів. Кандидати на керівні посади та посади з високим рівнем

корупційного ризику проходять поглиблену обов'язкову внутрішню перевірку на благонадійність.

Група Метінвест проводить політику щодо протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму (ПВГ/ФТ) і проводить обов'язкову перевірку всіх контрагентів щодо належної обачності в частині питань віднесення до санкційних режимів, тероризму, відмивання грошей, виробництва та/або реалізації продукції подвійного чи військового призначення тощо. Всі контрагенти, зареєстровані у системі SAP, автоматично перевіряються на внесення до санкційних списків.

У Кодексі етики Метінвесту прописані норми антимонопольного комплаєнсу для дотримання чесної конкуренції та конкурентного законодавства України та усіх країн, де Група веде діяльність. В юридичній команді створено службу антимонопольного комплаєнсу, що проводить щорічне навчання працівників, допомагає їм виявляти та запобігати діям, які можуть бути розцінені як порушення антимонопольного законодавства.

Група Метінвест дотримується принципів відповідального та ефективного управління ланцюгом постачання, а саме процесами придбання сировини, товарів, послуг і реалізацією функцій закупівель, виробництва, маркетингу та збуту відповідно до чинного законодавства. Інструментами система управління закупівлями є: забезпечення безперебійного постачання всіх потрібних ресурсів і послуг, вибір постачальників, адміністрування контрактів, моніторинг відвантаження готової продукції та контроль її якості.

Для оцінки ефективності управління ланцюгом постачання Група Метінвест проводить відповідні внутрішні аудити закупівель для вироблення рекомендацій з її підвищення. За їх результатами посилено вертикальну інтеграцію ланцюга постачання Холдингу, зокрема шляхом: 1) придбання Метінвестом Покровської вугільної групи для зростання рівня самозабезпеченості коксівним вугіллям, 2) консолідації сталеплавильних потужностей у Кам'янському і внутрішньогрупового постачання квадратної заготовки для *Promet Steel*; 3) централізації щоденних закупівельних

операцій гірничодобувних підприємств у спільному сервісному центрі Метінвест Бізнес Сервіс на основі їх стандартизації; 4) збільшення частки сировини, що постачається місцевими постачальниками.

Для унормування закупівель Група Метінвест розробила відповідні внутрішні правила, систематизовані у Кодексі ділового партнерства, Політиці закупівель та Регламенті з управління. Їх метою є: встановлення справедливих комерційних відносин на основі чітких стандартів дотримання сталих практик і вимог до бізнесу наявних і потенційних постачальників. Ключовими принципами є: повага та націленість на співпрацю, промислова безпека, охорона праці та довкілля, конфіденційність інформації, дотримання законодавства, соціальна відповідальність; прозорість та контроль; етичне ведення бізнесу, вільна конкуренція між постачальниками, партнерство, економічна доцільність та ефективність, розставлення пріоритетів у виборі виробників. Регламент з управління закупівлями встановлює вимоги до перевірки постачальників, дотримання права та обов'язків учасників тендерних процедур, правила ведення бізнесу контрагентами тощо. Процедури закупівлі матеріально-технічних ресурсів спрямовані на посилення нагляду за плануванням, замовленнями, закупівлями та постачанням сировини, матеріалів, палива, запасних частин.

Група Метінвест удосконалює практики управління ланцюгом постачання на основі співпраці з надійними постачальниками основної сировини, дотримується принципів сталого розвитку й очікує того самого від своїх ділових партнерів. Усі вони мають дотримуватися норм Кодексів етики та ділового партнерства Холдингу в частині відповідності нормативам і стандартам у сфері охорони здоров'я, праці й довкілля, неприпустимості насильства на робочому місці, примусової та дитячої праці, будь-якої дискримінації, виконання Кодексів законів про працю в частині мінімального розміру заробітної плати, прожиткового мінімуму, максимальної тривалості робочого часу, забезпечення свободи об'єднань і права на колективні договори для своїх працівників.

Для забезпечення конкурентності ланцюга закупівель Група Метінвест використовує тендерні процедури. Оцінку пропозиції на предмет відповідності їх вимогам здійснює Тендерний комітет, який складається щонайменше з трьох членів із різних підрозділів і розглядає певні затверджені критерії (ціна, якість, умови доставки, оплати, гарантії). Інформацію про майбутні тендери Метінвест публікує на своєму вебсайті щонайменше за три дні до їх проведення. Для конкурентного вибору постачальників Група застосовується цифрове рішення SAP Ariba, яке надає можливість швидкого та безпечного обміну інформацією з учасниками торгів у режимі онлайн.

Укладанню договорів закупівель передують передконтрактні та передкваліфікаційні процедури для аналізу потенційних ризиків партнерства, додатковими критеріями оцінки постачальників послуг, пов'язаних із небезпечними роботами, є: відповідність вимогам охорони праці, промислової безпеки, наявність відповідної кваліфікації і ліцензій.

У недобросовісного ведення бізнесу контрагентів з підприємствами Групи Метінвест остання залишає за собою право дискваліфікувати їх на певний термін або за попередньо визначеними критеріями, опублікованими на вебсайті. Контрагенти інформуються про причини та умови їхньої дискваліфікації для забезпечення зворотного зв'язку та надання їм можливості покращити своє корпоративне управління.

За результатами перевірки постачальників та їхньої продукції на предмет корупційних ризиків та недотримання міжнародних зобов'язань і санкцій Метінвест може відмовити тим, хто не пройшов перевірку, в участі у процесі закупівлі.

Логістичне забезпечення Холдингу покладено Метінвест- Шіппінг, що організує всі вантажоперевезення (автомобільні, залізничні, портові, морські) і несе відповідальність за них. Ключовими пріоритетами логістичної діяльності Метінвест є: оптимізація витрат, розвиток внутрішніх послуг і компетенцій, управління ризиками, співпраця з ключовими учасниками

ринку. Холдинг Метінвест має власний транспортний парк залізничного рухомого стану (напіввагони, спеціалізовані вагони, хопери для перевезення окаток, вагони-платформи та цистерни для хімічної продукції). Метінвест-Шіппінг має міцні відносини з портами-партнерами та операторами рухомого складу, активно використовує різні технічні рішення для автоматизації логістичної діяльності, покращує розподіл та доступність транспортних засобів для підприємств Холдингу, відстежує та контролює фізичний та моральний стан транспортного парку, здійснює оптимізацію маршрутів. До початку повномасштабного вторгнення РФ у 2022 році і блокування морських портів Метінвест-Шіппінг мало статус найкращого морського агента та експедитора в Національному морському рейтингу України.

Метінвест активно використовує ризик-орієнтований підхід до корпоративного управління на принципах системності, гнучкості, які забезпечують можливість комплексно ідентифікувати, аналізувати, оцінювати, здійснювати моніторинг та зменшувати ризики. Ризик-орієнтований підхід надає можливість Холдингу реагувати на виклики зовнішнього середовища, адаптуватися до його змін, здійснювати імунізацію ризиків. Структура системи управління ризиками Групи Метінвест передбачає включення таких суб'єктів: Наглядова рада та її комітети, Генеральний директор, Функціональний менеджмент, Дирекція з економіки та розвиток бізнес-систем, Дирекція з внутрішнього аудиту (рис. 3.4).

Політика внутрішнього аудиту і фундаментальні принципи стратегічного управління ризиками ґрунтуються на ISO 31000:2018 «Управління ризиками». Зміст концептуальних засад управління ризиками Групи Метінвест зводиться до такого:

1. Наявність внутрішньої класифікації ризиків:

- 1.1. Комерційні - прямо пов'язані з матеріальними та фінансовими потоками операційної діяльності, а також інвестиціями в матеріальні та нематеріальні активи.

Рис. 3.4 – Структура системи управління ризиками Групами Метінвест

Джерело: <https://metinvestholding.com/ua>

1.2. Некомерційні ризики - прямо не пов'язані з матеріальними та фінансовими потоками від операційної діяльності або з інвестиціями в матеріальні та нематеріальні активи та включають ризики сталого розвитку.

2. Розподілення відповідальності за управління ризиками.

2.1. Дирекція з економіки та розвитку бізнес-систем - моніторинг комерційних ризиків.

2.2. Дирекція з внутрішнього аудиту - управління некомерційними ризиками.

Група Метінвест має кількісно визначати ключові ризики, які безпосередньо впливають на її виробничу діяльність і фінансові результати, враховувати їх у своєму бізнес-плануванні і розробляти заходи з їх мінімізації.

Основними ризиками Групи Метінвест є:

- існування воєнного стану, розміщення значної частини активів на окупованих територіях, значні обсяги припиненої діяльності;
- висока волатильність цін на ключові продукти й ресурси (оцінюється на підставі аналізу чутливості), невизначеність їх майбутнього впливу на фінансові результати;
- інші фінансові ризики (потенційні додаткові витрати, пов'язані з виробництвом і логістикою);
- ризики, пов'язані з інвестиціями в основні засоби та нематеріальні активи (потенційні втрати);
- ризики відмови від реалізації інвестиційного проєкту.

Для кількісного та якісного оцінювання некомерційних ризиків Група Метінвест використовує корпоративну шкалу, представлену матричною формою (рис. 3.5). За віссю Y представлено ймовірність настання ризиків (обов'язково реалізується > 60%, ймовірно реалізується 41-60%, досить висока 21-40%, малоімовірно реалізується 5-20%, не реалізується <5%). За віссю X наводиться вплив ризиків на вартість Метінвесту: незначний, низький, середній, високий, критичний.

ЙМОВІРНІСТЬ

Ризик обов'язково реалізується	>60%	5					
Ймовірно, що ризик реалізується	41-60%	4					
Ймовірність реалізації ризику досить висока	21-40%	3					
Ризик малоімовірно реалізується	5-20%	2					
Ризик не реалізується	<5%	1					

ВПЛИВ РИЗИКУ

	1	2	3	4	5
Фінансовий збиток – вплив на EBITDA, грошовий потік, робочий капітал	≥\$0,5 mn; <0,1%	0,1-1,5%	1,5-3,5%	3,5-5%	>5%
Вплив на вартість Metinvestу	Незначний	Низький	Середній	Високий	Критичний
Репутація Metinvestу	Незначний вплив на репутацію. Негативне висвітлення в місцевій пресі.	Короткострокова шкода репутації, після якої її легко відновити. Стаття в місцевих ЗМІ з негативним висвітленням діяльності Групи.	Значна шкода репутації. Відновлення репутації займе кілька місяців. Негативні статті в місцевих та національних ЗМІ.	Шкода репутації, після якої її складно відновити. Фінансові та інші збитки. Негативне висвітлення на національному рівні та короткострокове згадування в міжнародній пресі.	Непоправна шкода репутації, що призводить до значних фінансових і інших збитків. Тривале та негативне висвітлення на національному та міжнародному рівнях.

Рис. 3.5 – Шкала оцінювання некомерційних ризиків Групи Metinvest

Джерело: <https://metinvestholding.com/ua>

Керівництво Групи Метінвест проводить внутрішній контроль операційних ризиків на основі індивідуальної системи їх оцінювання за основними бізнес-процесами на ключових підприємствах Холдингу. Результати такої самостійної оцінки ризиків доводяться до відома функціональних керівників, а також членів Комітету з аудиту та фінансів, Дирекції з внутрішнього аудиту для ухвалення подальших рішень, внесення коригувальних дій, цілей планування.

Внутрішній аудит Групи Метінвест є незалежним органом, який наглядає за системою внутрішнього контролю та процесами управління ризиками відповідно до передових практик. Група Метінвест також призначає незалежного зовнішнього аудитора для перевірки та підтвердження достовірності своєї фінансової звітності.

Незалежність служби внутрішнього аудиту забезпечується її прямим підпорядкуванням Голові Комітету з аудиту та фінансів НР. Зазначена служба реалізує функції з внутрішнього аудиту, внутрішнього контролю, управління ризиками. Вона функціонує на основі щорічного плану проведення внутрішнього аудиту Групи Метінвест, який розробляється з урахуванням ключових ризиків, стратегічних цілей, суттєвих суджень, результатів поточних аудитів, запитів керівництва та пропозицій Комітету з аудиту та фінансів. Об'єктами внутрішніх аудитів є: управління постачанням сировини та послуг; закупівлі; виробництво; управління якістю готової продукції та бізнес-процесів; збут і проведення тендерів; ризик-менеджмент; управлінська звітність. Недоліки, виявлені службою внутрішнього аудиту, разом з пропозиціями щодо їх усунення направляються Керівництву Холдингу для прийняття управлінських рішень і здійснення контролю їх виконання.

Зовнішній аудит консолідованої фінансової звітності Групи Метінвест відповідно до МСФЗ, провела компанія PwC і надала безумовно позитивний висновок. У майбутньому вимоги забезпечення незалежності зовнішнього аудитора потребуватимуть проведення ротації аудиторської фірми.

3.3. Синтез фінансових та соціальних механізмів управління холдинговою компанією

Група Метінвест сповідує принципи сталого розвитку в своїй діяльності через турботу про добробут, здоров'я та безпеку співробітників, чисте довкілля, розвиток місцевих громад, надання підтримки покупцям та підрядникам.

З 2010 року Група Метінвест є підписантом Глобального договору ООН, який визначає пріоритетність сфер діяльності, де суспільний внесок підписанту може стати найбільш вагомим. Метінвест поділяє Десять принципів сталого розвитку в частині захисту прав людини, довкілля та протидії корупції відповідно до встановлених Цілей сталого розвитку і фокусується на п'яти найактуальніших для його бізнесу:

1. Гідна праця та економічне зростання.
2. Промисловість, інновації та інфраструктура.
3. Сталий розвиток міст і громад.
4. Відповідальне споживання та виробництво.
5. Пом'якшення наслідків зміни клімату.

Метінвест працює над забезпеченням охорони здоров'я та безпеки на підприємствах Групи; підтриманням співробітників, розвитком місцевих громад, протидією COVID-19; покращенням операційної ефективності та зменшенням негативного впливу на довкілля шляхом екологічної модернізації обладнання. Метінвест співпрацює з міжнародними лідерами виробництва сталі в сфері зелених технологій для зниження вмісту вуглецю у викидах у повітря.

Метінвест дотримується єдиної Політики зі сталого розвитку зі своїм найбільшим акціонером СКМ для побудови етичного бізнесу. Її питання розглядаються на різних рівнях Холдингу.

НР установлює пріоритети сталого розвитку для Ради Директорів, наглядає за виконанням нею політик і впровадженням встановлених цілей.

Комітет із промислової безпеки, охорони праці та екології НР відповідає за впровадження та підтримку менеджментом найвищих стандартів сталого розвитку в частині захисту довкілля, охорони праці та безпеки.

Дирекція зі сталого розвитку та взаємодії з колективом опікується зміцненням трудових відносин, підтриманням ефективної системи винагороди працівникам, їх професійним розвитком, вдосконаленням системи охорони праці, захистом здоров'я та довкілля, посиленням корпоративної культури, підтримкою довгострокових довірчих взаємовідносин з різними групами зацікавлених сторін.

Окремим напрямком ризик-орієнтованого корпоративного управління є включення в його систему ризиків сталого розвитку як частини некомерційних ризиків. Їх постійний моніторинг став неодмінною умовою для забезпечення ефективності підходу Групи Метінвесту до сталого розвитку.

На початку 2022 року Група Метінвест підписала Хартію зі сталого розвитку Всесвітньої асоціації виробників сталі. Вона складається з дев'яти принципів і 20 критеріїв,

Метою фінансової діяльності Групи Метінвест є зниження боргового навантаження, у т.ч. погашення значної частини кредиторської заборгованості Покровської вугільної групи, частини облігацій із терміном погашення у 2023 та 2026 роках, обслуговування банківських кредитів та лізингових зобов'язань.

У 2021 році Метінвест реалізував програму реструктуризації боргової заборгованості і отримав покращення рейтингів кредитоспроможності від Міжнародного рейтингового агентства Fitch «BB-», яке змінило прогноз із «негативного» на «стабільний», S&P з «B» до «B+», прогноз «стабільний». Після вторгнення РФ в Україну агентства Moody's і Fitch знизили кредитні рейтинги Метінвесту, а агентство S&P тимчасово призупинило

рейтингування Групи та його облігацій на тлі непрогнозованості її діяльності.

Формами реструктуризації є: а) зниження відсоткових ставок за кредитними лініями Покровської вугільної групи відповідно до нових узгоджених графіків погашення і дострокового погашення більшої частини боргу; б) викуп власних облігацій із погашенням у 2023 році та у 2026 році з їх подальшим анулюванням; в) погашення зобов'язань з передекспортного фінансування, ряду інших банківських позик і зобов'язань з оренди.

Метою інвестиційної діяльності Групи Метінвест є реалізація програми капітальних інвестицій, балансує декілька напрямів, а саме: проекти оновлення і модернізації необоротних активів, підвищення операційної ефективності, стратегічні проекти, реалізація екологічних програм. Капітальні інвестиції майже порівну поділені на Металургійний та Гірничодобувний сегмент.

Стратегічні проекти Групи Метінвест пов'язані з:

а) запуском нових трактів комплексів циклічно-потокової технології транспортування гірської породи на залізорудних підприємствах - Інгулецькому ГЗК, Північному ГЗК. Вони дозволяють зменшити експлуатаційні та капітальні витрати на видобуток залізної руди, а також підтримувати обсяги виробництва;

б) будівництвом блоку №11 на шахті Покровської вугільної групи для підтримання обсягів виробництва в довгостроковій перспективі;

в) створенням нової лінії плазмового різання металу на італійському перекатному заводі Metinvest Trametal, що дозволило майже в 4 рази збільшити річну потужність із виробництва листового прокату з обрізною крайкою;

г) реалізацією цифрової дорожньої карти Метінвесту - довгострокової програми, спрямованої на повномасштабну стратегічну трансформацію для зростання додаткової вартості та підвищення ефективності процесів шляхом

комплексної інтеграції передових цифрових технологій у всі напрями діяльності.

Висновки до розділу 3

1. Досліджено стратегічні засади управління фінансами холдингової групи. Показано, що Група Метінвест створила систему корпоративного управління на пріоритетах ефективного нагляду, зміцнення ділової репутацію у світі, розкриття інформації та взаємодії учасників в інтересах усіх зацікавлених сторін. Принципами управління є: спеціалізація, вертикальна інтеграція, наявність єдиного стратегічного центру, зростання та інвестиції, імплементація найкращих світових практик, лідерство, відданість корпоративній культурі, синтез традицій та інновацій.

2. Структура корпоративного управління Група Метінвест (рис. 3.1) побудована відповідно до вимог законодавства України та Нідерландів (країни реєстрації материнської компанії Metinvest B.V.) і складається із Загальних зборів акціонерів, Наглядової Ради та Ради Директорів. Охарактеризовано їх повноваження. У складі Наглядової ради створено чотири Комітети: 1) стратегії та інвестицій; 2) з аудиту та фінансів; 3) із призначень і компенсацій; 4) із промислової безпеки, охорони праці та екології. Розглянуто зони їх відповідальності.

3. Запропоновано тактичні фінансові механізми управління холдинговою компанією. Показано, що цифрова трансформація Холдингу Метінвест охоплює всі ключові функції: виробництво, продаж, ланцюг постачання, персонал, фінанси, право.

4. Метінвест активно використовує ризик-орієнтований підхід до корпоративного управління на принципах системності, гнучкості, які забезпечують можливість комплексно ідентифікувати, аналізувати, оцінювати, здійснювати моніторинг та зменшувати ризики. Ризик-орієнтований підхід надає можливість Холдингу реагувати на виклики зовнішнього середовища, адаптуватися до його змін, здійснювати імунізацію ризиків. Структура системи управління ризиками Групи Метінвест передбачає включення таких суб'єктів: Наглядова рада та її комітети,

Генеральний директор, Функціональний менеджмент, Дирекція з економіки та розвитку бізнес-систем, Дирекція з внутрішнього аудиту. Політика внутрішнього аудиту і фундаментальні принципи стратегічного управління ризиками ґрунтується на ISO 31000:2018 «Управління ризиками».

5. Зміст концептуальних засад управління ризиками Групи Метінвест зводиться до такого: наявність внутрішньої класифікації ризиків (комерційні, некомерційні); розподілення відповідальності за управління ризиками: Дирекція з економіки та розвитку бізнес-систем - моніторинг комерційних ризиків, Дирекція з внутрішнього аудиту - управління некомерційними ризиками. Узагальнено основні ризики Групи Метінвест.

6. Для кількісного та якісного оцінювання некомерційних ризиків Група Метінвест використовує корпоративну шкалу, представлену матричною формою. За віссю Y представлено ймовірність настання ризиків (обов'язково реалізується > 60%, ймовірно реалізується 41-60%, досить висока 21-40%, малоймовірно реалізується 5-20%, не реалізується <5%). За віссю X наводиться вплив ризиків на вартість Метінвесту: незначний, низький, середній, високий, критичний.

7. Метою фінансової діяльності Групи Метінвест є зниження боргового навантаження, у т.ч. погашення значної частини кредиторської заборгованості Покровської вугільної групи, частини облігацій із терміном погашення у 2023 та 2026 роках, обслуговування банківських кредитів та лізингових зобов'язань. У 2021 році Метінвест реалізував програму реструктуризації боргової заборгованості і отримав покращення рейтингів кредитоспроможності від Міжнародних рейтингових агентств.

8. Метою інвестиційної діяльності Групи Метінвест є реалізація програми капітальних інвестицій, балансує декілька напрямів, а саме: проєкти оновлення і модернізації необоротних активів, підвищення операційної ефективності, стратегічні проєкти, реалізація екологічних програм. Капітальні інвестиції майже порівну поділені на Металургійний та Гірничодобувний сегмент.

ВИСНОВКИ

1. У сучасних умовах значне поширення отримала така форма організації бізнесу як холдингова структура, в основному в агропромисловому, паливно-енергетичному, гірничо-металургійному комплексах національної економіки. Її привабливість визначається перевагами вертикальної інтеграції, можливістю використання трансфертного ціноутворення, економією трансакційних витрат, здійсненням контролю якості продукції на всіх ланцюгах створення доданої вартості. Організаційна структура холдингових компаній складається з материнського та холдингового підприємств, що обумовлює особливості фінансового управління, здійснення платежів і безготівкових розрахунків в рамках холдингу та з зовнішніми контрагентами. Одним із найважливіших об'єктів фінансового управління підсистемами холдингової структури є грошові потоки дочірніх підприємств, платежі та розрахунки. Більше того, актуальність теми дослідження підсилюється особливістю формування консолідованої фінансової звітності холдингових структур, при формуванні якої відбувається згортання дебіторської та кредиторської заборгованості по взаємних розрахунках між підприємствами холдингу.

2. Об'єктом кваліфікаційної роботи є Товариство з обмеженою відповідальністю «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ» (код ЄДРПОУ 34093721) є об'єктом кваліфікаційної роботи, має скорочену назву ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДИНГ», англійською мовою - "METINVEST HOLDING", LLC. Зареєстроване 02.02.2006 за адресою: Україна, 69008, Запорізька область, місто Запоріжжя, Південне шосе, будинок 80, кабінет 1. 12. Організацію платіжних послуг і грошових розрахунків холдинговими компаніями розглянуто на прикладі диверсифікованої компанії, Метінвест Холдинг. Вона є диверсифікованою, оскільки її дочірні підприємства не завжди мають між собою функціональні і технологічні зв'язки і відносяться до широкого кола галузях національної економіки. Дочірні підприємства самостійно вирішують

оперативні питання, в тому числі організації і техніки ведення обліку. Фінансове управління діяльністю дочірніх товариств здійснює ТОВ «Метінвест Холдинг», основним видом діяльності якого за КВЕД є 70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування.

3. Основними операційними сегментами групи Метінвест є такі:

- залізна руда. У 2021 році вона входила до десяти найбільших світових виробників залізної руди та посідала і була другою в Східній Європі за річним обсягом виробництва;

- коксівне вугілля і вугільний концентрат. У 2021 році Група Метінвест збільшила видобуток вугілля підземним і відкритим способом із-за придбання Покровської вугільної групи;

- кокс і сталь. У 2021 році вони вироблялися на коксохімічних заводах: Авдіївському, Запорізькому, Азовсталі (м. Маріуполь) та Каметсталі (м. Кам'янськ). Остання також була придбана у 2021 році.

4. На відміну від 2021 року, у 2022 році відбулося суттєве погіршення операційних показників групи Метінвест. Обсяг виробництва чавуна скоротився на 71,5%, сталі - на 60%. У 3 і 4 кварталах 2022 року виробництво чавуна і сталі здійснювалася тільки на Каметсталь через окупацію маріупольських Азовсталі і ММК ім. Ілліча. У 2021 році його частка у виробництві чавуну становила 8,74%, сталі - 9,79%. У 2022 році вона зросла відповідно до 54,14% і 53,56%.

5. Скорочення обсягів виробництва позначилося на динаміці активів. У 2022 році спостерігалось різке скорочення вартості активів після зростання 2021 році, яке стосується саме оборотних активів. Тому динаміка активів і оборотних активів описується низхідною гілкою параболи. Необоротні активи демонструють зростання за лінійним законом. Активи протягом 2020-2022 років скоротилися на 51,27%, у т.ч. за рахунок оборотних активів – на 54,59%. Найбільше скорочення продемонструвала Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги – на 88,97%. Натомість

зросла дебіторська заборгованість за виданими авансами – на 361,54%. Необоротні активи зросли на 22,59%.

6. Основною статтею активів є оборотні, частка яких скоротилася з 95,69% до 89,16% за рахунок зростання частки необоротних активів на 6,53%. Основним елементом оборотних активів є Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, питома вага якої скоротилася із 88,34% до 19,99% за рахунок зростання розрахунків за виданими авансами (їх частка зросла з 4,16% до 39,35%).

7. Склад капіталу підприємства є нераціональним: власний капітал є від’ємним, його динаміка описується гілками донизу і свідчить про тенденцію до подальшого скорочення. Довгострокові зобов’язання демонструють тенденцію до зростання за лінійним законом, а поточні – до скорочення за поліноміальною функцією. Скорочення власного капіталу обумовлено збільшенням непокритих збитків. Скорочення поточних зобов’язань обумовлено скороченням поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги (на 56,61%). Від’ємна частка власного капіталу зросла з 17,62% до 43,12%, що свідчить про кричущу залежність підприємства від боргового фінансування. Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги є основним джерелом фінансування підприємства, її питома вага перевищує 100%, хоча і скоротилася з 112,53% до 100,20%.

8. Динаміка обсягу продаж і собівартості відповідає трендам фізичного обсягу виробництва та активів і формалізується параболою з гілками донизу. Показники валового прибутку є додатними протягом 2019-2020 років і також описуються параболою з гілками донизу. Показники фінансового результату від операційної діяльності та чистого прибутку були від’ємними у 2019 та 2022 роках, додатними – у 2020 і 2021 роках.

9. Покращення фінансових результатів Групи Метінвест протягом 2020-2021 років зумовлене такими факторами:

- зростанням цін на метало- і залізорудну продукцію, а також доходів від перепродажу готової продукції спільних підприємств.

- збільшення обсягів продажу продукції власного виробництва (товарного чавуну, плоского та довгого прокату, окатків);

- позитивні ефекти від операційних поліпшень (нарощування продуктивності основного технологічного обладнання, удосконалення організації продажу, закупівель та логістики).

10. На відміну від обсягу активів і продаж, операційні витрати описуються параболою з гілками догори. Протягом 2019-2022 років вартість операційних витрат зросла на 14,14%, при цьому суттєво зросли інші операційні витрати – на 41,48%. Значно скоротилися витрати на оплату праці – на 91,15%. Це потягло суттєві структурні зрушення: питома вага витрат на оплату праці скоротилися з 21,96% до 1,7%, а інших операційних витрат – зросла із 72,77% до 90,2%. Це пов'язано з припиненням і консервацією діяльності певних підприємств групи Метінвест. Негативний вплив на фінансові результати Групи Метінвест мали такі фактори, пов'язані зі збільшенням витрат:

- на енергоносії через зростання цін на природний газ та електроенергію;

- на сировину через підвищення ринкових цін, збільшення її споживання через інтеграцію металургійних потужностей у місті Кам'янське;

- на персонал через консолідацію нових підприємств та підвищенням рівня заробітної плати;

- на транспортування сировини і готової продукції через зростання транспортних залізничних тарифів і фрахту морським транспортом.

11. Рівень показників ліквідності і рентабельності «ТОВ «МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ» у 2020-2022 рр та їх динаміка є незадовільною. Значення власного оборотного капіталу є від'ємними. Значення коефіцієнта загальної і проміжної ліквідності незначно відрізняються між собою і скоротилися з 0,82

до 0,63 при нормативі відповідно 2,0 та 1,5. Коефіцієнт абсолютної ліквідності при нормі 0,2 скоротився з 0,0078 до 0,0005.

12. Динаміка показників рентабельності активів описується параболою з гілками донизу. Найвищий рівень рентабельності активів мав місце у 2020 році (7,37%), найвищий рівень збитковості активів - 2021 році (-7,42%).

13. Проведено аналіз динаміки і структури оборотних активів в частині дебіторської заборгованості, поточних фінансових інвестицій, коштів та їх еквівалентів ТОВ «Метінвест Холдинг». Протягом 2020-2022 років вартість оборотних активів скоротилася більше ніж вдвічі. Статті оборотних активів мали різноспрямовану динаміку, так дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги скоротилася, за виданими авансами та інша поточна - зросла.

14. Протягом 2020-2022 років вартість поточних зобов'язань скоротилася, передусім за рахунок зменшення: кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги та одержаних авансів. На фоні скорочення зазначених показників суттєво збільшився розмір інших поточних зобов'язань. У результаті суттєві структурні зрушення у складі поточних зобов'язань стосуються двох статей – частка кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги скоротилася, або натомість питома вага інших поточних зобов'язань зросла. Решта статей поточних зобов'язань характеризується незначною питомою вагою і структурною динамікою.

15. Здатність суб'єктів господарювання проводити платежі і розрахунки характеризується такими показниками, як співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості, показниками ліквідності тощо. Загальною тенденцією діяльності ТОВ «Метінвест Холдинг» протягом 2020-2022 є: системне перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською, зменшення їх розміру, більші темпи скорочення дебіторської заборгованості порівняно з кредиторською. В результаті коефіцієнт перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською перевищує одиницю, зростає, яка фактично унеможлиблює виконання платіжних зобов'язань.

16. Протягом аналізованого періоду робочий капітал був від'ємним, причому його дефіцит збільшився. Коефіцієнти ліквідності знаходяться на незадовільному рівні, також спостерігається їх скорочення. Значення коефіцієнтів ліквідності різняться незначно, оскільки основна частина оборотних активів представлена дебіторською заборгованістю. Коефіцієнт абсолютної ліквідності свідчить про критичну неплатоспроможність виконувати свої зобов'язання.

17. Чистий рух коштів від операційної діяльності протягом 2021-2022 років є додатним. Основним джерелом вхідних потоків є виручка від реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг, основним джерелом вихідних потоків є витрачання на оплату товарів, робіт, послуг.

18. Досліджено стратегічні засади управління фінансами холдингової групи. Показано, що Група Метінвест створила систему корпоративного управління на пріоритетах ефективного нагляду, зміцнення ділової репутацію у світі, розкриття інформації та взаємодії учасників в інтересах усіх зацікавлених сторін. Принципами управління є: спеціалізація, вертикальна інтеграція, наявність єдиного стратегічного центру, зростання та інвестиції, імплементація найкращих світових практик, лідерство, відданість корпоративній культурі, синтез традицій та інновацій.

19. Структура корпоративного управління Група Метінвест побудована відповідно до вимог законодавства України та Нідерландів (країни реєстрації материнської компанії Metinvest B.V.) і складається із Загальних зборів акціонерів, Наглядової Ради та Ради Директорів. Охарактеризовано їх повноваження. У складі Наглядової ради створено чотири Комітети: 1) стратегії та інвестицій; 2) з аудиту та фінансів; 3) із призначень і компенсацій; 4) із промислової безпеки, охорони праці та екології. Розглянуто зони їх відповідальності.

20. Запропоновано тактичні фінансові механізми управління холдинговою компанією. Показано, що цифрова трансформація Холдингу

Метінвест охоплює всі ключові функції: виробництво, продаж, ланцюг постачання, персонал, фінанси, право.

21. Метінвест активно використовує ризик-орієнтований підхід до корпоративного управління на принципах системності, гнучкості, які забезпечують можливість комплексно ідентифікувати, аналізувати, оцінювати, здійснювати моніторинг та зменшувати ризики. Ризик-орієнтований підхід надає можливість Холдингу реагувати на виклики зовнішнього середовища, адаптуватися до його змін, здійснювати імунізацію ризиків. Структура системи управління ризиками Групи Метінвест передбачає включення таких суб'єктів: Наглядова рада та її комітети, Генеральний директор, Функціональний менеджмент, Дирекція з економіки та розвитку бізнес-систем, Дирекція з внутрішнього аудиту. Політика внутрішнього аудиту і фундаментальні принципи стратегічного управління ризиками ґрунтується на ISO 31000:2018 «Управління ризиками».

22. Зміст концептуальних засад управління ризиками Групи Метінвест зводиться до такого: наявність внутрішньої класифікації ризиків (комерційні, некомерційні); розподілення відповідальності за управління ризиками: Дирекція з економіки та розвитку бізнес-систем - моніторинг комерційних ризиків, Дирекція з внутрішнього аудиту - управління некомерційними ризиками. Узагальнено основні ризики Групи Метінвест.

23. Для кількісного та якісного оцінювання некомерційних ризиків Група Метінвест використовує корпоративну шкалу, представлену матричною формою. За віссю Y представлено ймовірність настання ризиків (обов'язково реалізується > 60%, ймовірно реалізується 41-60%, досить висока 21-40%, малоймовірно реалізується 5-20%, не реалізується <5%). За віссю X наводиться вплив ризиків на вартість Метінвесту: незначний, низький, середній, високий, критичний.

24. Метою фінансової діяльності Групи Метінвест є зниження боргового навантаження, у т.ч. погашення значної частини кредиторської заборгованості Покровської вугільної групи, частини облігацій із терміном

погашення у 2023 та 2026 роках, обслуговування банківських кредитів та лізингових зобов'язань. У 2021 році Метінвест реалізував програму реструктуризації боргової заборгованості і отримав покращення рейтингів кредитоспроможності від Міжнародних рейтингових агентств.

25. Метою інвестиційної діяльності Групи Метінвест є реалізація програми капітальних інвестицій, балансує декілька напрямів, а саме: проекти оновлення і модернізації необоротних активів, підвищення операційної ефективності, стратегічні проекти, реалізація екологічних програм. Капітальні інвестиції майже порівну поділені на Металургійний та Гірничодобувний сегмент.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups Text with EEA relevance. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095>
2. ISO 26000. Social responsibility. URL: <https://www.iso.org/iso-26000-social-responsibility.html> (дата звернення 10.11.2021)
3. Бабяк Н. Д., Буратчук Н. Ю. Фінансовий контролінг у транснаціональних корпораціях і холдингах. *Фінанси України*. 2012. № 3. С. 110-116.
4. Бодруг Т. М., Гаватюк Л. С. Сутність аналізу та управління фінансовим станом підприємств України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 22(1). С. 20-24.
5. Боцян Т. В. Етичність бізнесу в Україні крізь призму нефінансової звітності. *Економічний часопис-XXI*. 2013. № 3-4(1). С. 50-53.
6. Вакульчик О. М., Пасічник К. С. Облік та відображення у фінансовій звітності інформації про забезпечення при переході на Міжнародні стандарти фінансової звітності (на прикладі підприємств гірничо-металургійного комплексу України). *Облік і фінанси*. 2017. № 3. С. 12-20.
7. Гнатенко Є. П., Годованюк Н. А. Аналіз фінансового стану підприємства, як один з інструментів з'ясування реальної конкурентоспроможності. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Економічні науки*. 2017. № 2. С. 159-165.
8. Горбачова О. М., Купіч Б. В. Аналіз фінансового стану підприємства.

Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 50(2). С. 96-99.

9. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/ed20140101/find?text=%D5%EЕ%EB%E4%E8%ED%E3%EЕ%E2%E0+%EA%EЕ%EC%EF%E0%ED%B3%FF>

10. Дерєка О. Г. Аудит інформаційної ємності вулично-дорожнього оточення. *Містобудування та територіальне планування*. 2015. Вип. 56. С. 63-66.

11. Директива 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради про щорічну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язані з ними звіти певних типів компаній, що вносить поправки до Директиви 2006/43/ЄС Європейської Парламенту та Ради8/ ЕЕС та 83/349/ЕЕС. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU13169>

12. Директива Європейського Парламенту і Ради 2011/61/ЄС від 8 червня 2011 року про керуючих альтернативними інвестиційними фондами та про внесення змін і доповнень до директив 2003/41/ЄС і 2009/65/ЄС та регламентів (ЄС) № 1060/2009 і (ЄС) № 1095/2010: Міжнародний документ від 08.06.2011 № 2011/61/ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_003-11/ed20110608#n206

13. Ділай Н. Г. Роль та складові системи фінансового управління в діяльності холдингових структур. *Молодий вчений*. 2014. - № 9. - С. 39-42.

14. Єлісеєва О. К., Ніколаєва А. В. Аналіз фінансового стану торговельного підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 6. С. 27-31.

15. Замула І. В., Травін В. В., Радінович Н. О. Аналіз фінансового стану підприємств хлібопекарської галузі як основа формування механізмів її сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2017. № 12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2017_12_9

16. Іванчук Н. В. Фінансова звітність як джерело інформації для аналізу фінансового стану підприємства. *Наукові записки Національного*

- університету "Острозька академія". Серія : Економіка. 2020. № 18. С. 57-61.
17. Ігнатенко А. В., Кабанов В. Г., Харченко О. І. Формування фінансових потоків реструктуризації міжнародних холдингів. *Економіка та держава*. 2009. № 1. С. 17-20.
18. Ільченко Н. В. Світові тенденції розвитку нефінансової звітності та розкриття інформації зі сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2015. № 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_9_28 (дата звернення 11.11.2021)
19. Інтерпайп. URL: <https://interpipe.biz/>
20. Кіцула І. Я. Оцінка ємності інформаційних середовищ з локальною взаємодією. *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. : Фізика*. 2001. Вип. 10. С. 212-216.
21. Коваленко О. В., Лихойванова А. О. Особливості експрес-аналізу фінансового стану підприємства. *Вісник Дніпропетровського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України. Економічні науки*. 2020. Вип. 1. С. 65-71.
22. Ковальчук Н. Особливості аналізу фінансового стану сільськогосподарських підприємств. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія : Економіка АПК*. 2020. № 27. С. 97-100.
23. Колосок В. М., Цуркан М. Л. Новітні технології контролю управління персоналом інтегрованих підприємств холдингів (для гірничо-металургійного холдингу). *Економіка і управління*. 2016. № 4. С. 37-43.
24. Колосок В., , Верескун М., Дроботіна К. Бюджетування як інструмент стратегічного управління підприємствами металургійного холдингу. *Економіка України*. 2012. № 6. С. 30-39.
25. Колосок В., Угровата Ю. Аналіз впливу трансфертного ціноутворення підприємств гірничо-металургійних холдингів на надходження до Державного бюджету України. *Схід*. 2013. № 4. С. 19-25.
26. Колосок В., Ходова Я. Особливості організаційно-методичного підходу до аналізу фінансових результатів промислових підприємств у складі

холдингу. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки.* 2013. Вип. 35(1). С. 27-33.

27. Кондратюк М. В. Формування державного транспортно-промислово-фінансового холдингу на залізничному транспорті України. *Вісник економіки транспорту і промисловості.* 2011. № 34. С. 47-48.

28. Косова Т. Д., Сухарев П.М., Ващенко Л.О., Гречина І.В., Дєєва Н.Е. Організація і методика економічного аналізу: навч. посібник (за заг. ред проф. Т.Д. Косової). К.: Центр учбової літератури, 2012. 528с.

29. Косова Т.Д., Дєєва Н.Е., Ползікова Г.В. Фінансова архітектоніка: потенціал розвитку для економіки, менеджменту, маркетингу. *Інвестиції: практика та досвід.* 2020. №14-15. С.10-16.

30. Косова Т.Д., Дєєва Н.Е., Ползікова Г.В. Фінансова архітектура як базис розбудови управління національною економікою. *Економіка та держава.* 2020. №8. С. 49-52.

31. Косова Т.Д., Ярошевська О.В., Соломіна Г.В. Діагностика і регулювання фінансового потенціалу суб'єктів господарювання в системі стратегічного антикризового управління. *Економіка та держава.* 2020. №4. С. 14-18.

32. Косова Т.Д., Ярошевська О.В., Соломіна Г.В. Фінансова діагностика і регулювання потенціалу стратегічного розвитку корпоративних підприємств. *Ефективна економіка.* 2020. №4. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/4_2020/4.pdf

33. Костирко Р. О. Інтегрована модель звітності компаній: передумови, принципи, складові. *Економіка України.* 2013. № 2. С. 18–28.

34. Краснікова О. М., Міхалець А. І. Аналіз фінансового стану та його роль в управлінні підприємством. *Бізнес-навігатор.* 2020. Вип. 3. С. 131-134.

35. Лазарева М. Г. Застосування ефекту синергії від централізації функцій у фінансових та економічних розрахунках в холдингах. *Ефективна економіка.* 2014. № 8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_8_14

36. Лазарева М. Г. Застосування ефекту синергії від централізації функцій у фінансових та економічних розрахунках в холдингах. *Ефективна економіка*. 2014. № 8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_8_14

37. Лазарева М. Г. Фінансова модель системи управління динамічною стійкістю холдингу. *Економіка промисловості*. 2014. № 4. С. 79-87.

38. Левикін В. М., Чала О. В. Оцінювання характеристик інформаційних об'єктів на прикладі елементів знання-ємних бізнес-процесів. *Метрологія та прилади*. 2016. -№ 6. С. 48-53.

39. Ліснічук О., Шпаковська О. Аналіз фінансового стану як ефективний інструмент управління подальшим розвитком підприємства. *Економічний аналіз*. 2019. Т. 29, № 4. С. 28-34.

40. Мельник А. О., Захарова Ю. І. Аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. Вип. 2. С. 252-257.

41. Метінвест. URL: <https://metinvestholding.com/>

42. Мулик Т.О., Материнська О.А., Пльонсак О.Л. Аналіз господарської діяльності. К.: *Центр учбової літератури*, 2017. 288 с.

43. Науменкова С. В. Особливості управління фінансами в холдингових компаніях. *Фінанси України*. 2008. № 1. С. 93-107.

44. Обод І. І., Яценко І.Л., Можасєв О. О. Оцінка інформаційної ємності мобільних інформаційних мереж. *Системи обробки інформації*. 2014. Вип. 5. С. 136-138.

45. ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг». URL: <https://ukraine.arcelormittal.com/>

46. Плавшуда К. В. Формування вертикально інтегрованих холдингових структур у металургійній промисловості України. *Юрист України*. 2013. № 2. С. 96-101.

47. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996->

14/ed20121202/find?text=%CA%EE%ED%F1%EE%EB%B3%E4%EE%E2%E0%ED%E0+%F4%B3%ED%E0%ED%F1%EE%E2%E0+%E7%E2%B3F2%ED%B3F1F2%FC

48. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 19: Наказ Міністерства фінансів України від 07.07.1999 № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99#Text>

49. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/ed20170314#n38>

50. Про холдингові компанії в Україні: Закон України від 15.03.2006 № 3528-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3528-15/ed20160101#n15>

51. Рзаєв Г. І., Слива А. В. Напрями аналізу фінансового стану підприємства у розрізі потреб економіки. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 3. С. 118-120.

52. Романенко О. А. Рейтингова оцінка фінансового стану торговельних холдингів. *Фінанси України*. 2008. № 10. С. 116-125.

53. Сарапіна О. А. Системний аналіз фінансового стану підприємства: методика та напрями вдосконалення. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 2. С. 54-58.

54. Свірідов Є. Ю. Інформаційна ємність індикаторів економічної безпеки. *Економіка і регіон*. 2011. № 3. С. 83-86.

55. Ставерська Т. О. Інформаційна ємність звіту про фінансові результати підприємств. *Економічний часопис-XXI*. 2013. № 7-8(2). С. 60-63.

56. Сторожук Т. М. Облікова політика материнської (холдингової) компанії та її дочірніх підприємств. *Облік і фінанси*. 2016. № 3. С. 38-42.

57. Ткаченко А. А., Подзігун Я. В., Кулик Ю. М. Удосконалення аналізу фінансового стану на українських підприємствах: проблеми та шляхи їх вирішення. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2020. Вип. 57. С. 45-

53.

58. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / за ред. Косової Т.Д., Сіменко І.В. К.: Центр учбової літератури, 2013. 440 с.

59. Ходова Я. О. Методичні питання оцінки ефективності управління фінансовим механізмом промислових підприємств у складі інтегрованого холдингу. *Ефективна економіка*. 2014. № 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_10_38

60. Ходова Я. О. Теоретичні підґрунтя управління фінансовим забезпеченням операційної діяльності промислових підприємств у складі вертикально інтегрованих холдингів. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Економіка*. 2014. Вип. 8. С. 7-13.

61. Хома І. Б., Ділай Н. Г. Економіко-математичне оцінювання рівня фінансового управління дочірніх підприємств холдингової структури. *Інноваційна економіка*. 2014. № 4. С. 377-382.

62. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/ru/ed20131011#Text>

63. Шерсюк О.Л. Обліковий підхід до формування інформації інтегрованої звітності. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2019. Вип. 3 (44). С. 75-81.

ДОДАТКИ

Додаток А

МЕТІНВЕСТ ОГОЛОШУЄ ВИРОБНИЧІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗА 4-Й КВАРТАЛ І 12 МІСЯЦІВ 2022 РОКУ

17 лютого 2023 року – Metinvest B.V., материнська компанія міжнародної вертикально інтегрованої гірничо-металургійної групи компаній (далі – «Метінвест» або «Група»), сьогодні оголосила результати операційної діяльності за 4-й квартал і 12 місяців, що завершилися 31 грудня 2022 року.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

(тис. т)	4 кв. 2022	3 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %	2022	2021	Δ тис. т	Δ %
Сталь	250	256	-6	-2%	2 918	9 533	-6 615	-69%
Залізорудний концентрат (загальний)	1 008	900	108	12%	10 712	31 341	-20 629	-66%
Вугільний концентрат (загальний)	1 273	1 257	16	1%	4 959	5 542	-583	-11%

У зв'язку з початком широкомасштабної військової агресії Російської Федерації проти України з 24 лютого 2022 року Метінвест прийняв рішення призупинити виробничу діяльність низки своїх підприємств у Маріуполі, Авдіївці та Запоріжжі, в тому числі МК «Азовсталь» (Азовсталь), ММК ім. Ілліча (ММКІ), Авдіївського КХЗ та Запорізького КХЗ. Пізніше запорізькі підприємства Групи відновили своє виробництво. У той же час активи підприємств Групи в Маріуполі та Авдіївці постраждали внаслідок бойових дій, тоді як м. Маріуполь наразі є тимчасово окупованим.

Українські підприємства Групи, окрім тих, які розташовані у Маріуполі та Авдіївці, продовжують працювати з різним рівнем завантаження, враховуючи фактори безпеки, наявність електропостачання, а також логістичні та економічні чинники.

МЕТАЛУРГІЙНИЙ СЕГМЕНТ

Виробництво чавуну

(тис. т)	4 кв. 2022	3 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %	2022	2021	Δ тис. т	Δ %
Чавун	270	221	49	22%	2 743	9 709	-6 966	-72%
Каметсталь	270	221	49	22%	1 485	849	636	75%
Азовсталь	-	-	-	н/д	598	3 801	-3 203	-84%
ММКІ	-	-	-	н/д	660	5 059	-4 399	-87%

Виробництво сталі

(тис. т)	4 кв. 2022	3 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %	2022	2021	Δ тис. т	Δ %
Сталь	250	256	-6	-2%	2 918	9 533	-6 615	-69%
Каметсталь	250	256	-6	-2%	1 563	933	630	68%
Азовсталь	-	-	-	н/д	683	4 337	-3 654	-84%
ММКІ	-	-	-	н/д	672	4 263	-3 591	-84%

У 4-му кварталі 2022 року виробництво чавуну зросло на 22% проти попереднього кварталу – до 270 тис. тонн – переважно завдяки збільшенню фонду робочого часу доменної печі №9 на Каметсталі¹ незважаючи на зупинку комбінату в аварійному порядку через відсутність електропостачання наприкінці листопаду з поступовим відновленням роботи в грудні.

Виробництво сталі у 4-му кварталі 2022 року скоротилося на 2% проти попереднього кварталу – до 250 тис. тонн. Незначне падіння відбулось через вищезазначену зупинку Каметсталі.

¹ У серпні 2021 року ПрАТ «Дніпровський коксохімічний завод» (ДКХЗ) придбало активи, що належать до цілісного майнового комплексу ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат» (ДМК) у м. Кам'янське, Україна. У лютому 2022 року ДКХЗ перейменовано на ПрАТ «Камет-Сталь» (Каметсталь).

У 2022 році виробництво чавуну та сталі Групи становило 2 743 тис. тонн і 2 918 тис. тонн, відповідно, що менше за показники попереднього року на 72% і 69%. Зупинка виробництва на маріупольських комбінатах з кінця лютого 2022 року була частково компенсована обсягами виробництва на Каметсталі.

Виробництво металопродукції²

(тис. т)	4 кв. 2022	3 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %	2022	2021	Δ тис. т	Δ %
Напівфабрикати	141	111	30	27%	1 022	3 411	-2 389	-70%
Чавун	49	-	49	н/д	209	1 347	-1 138	-84%
Сляб	-	-	-	н/д	166	1 651	-1 485	-90%
Заготовка	92	111	-19	-17%	647	413	234	57%
Готова продукція	427	466	-39	-8%	2 777	7 233	-4 456	-62%
Плоский прокат	218	231	-13	-6%	1 731	5 978	-4 247	-71%
Гарячекатаний товстий лист	175	161	14	9%	1 047	2 867	-1 820	-63%
Гарячекатаний рулон	30	49	-19	-39%	525	2 363	-1 838	-78%
Холоднокатаний рулон	-	-	-	н/д	37	294	-257	-87%
Оцинкований холоднокатаний рулон	13	21	-8	-38%	122	454	-332	-73%
Довгий прокат	209	235	-26	-11%	1 018	1 089	-71	-7%
Рейкова продукція	-	-	-	н/д	10	48	-38	-79%
Трубна продукція	-	-	-	н/д	18	118	-100	-85%
ЗАГАЛОМ	568	577	-9	-2%	3 799	10 644	-6 845	-64%

У 4-му кварталі 2022 року виробництво товарних напівфабрикатів зросло на 27% порівняно з попереднім кварталом – до 141 тис. тонн – через збільшення виробництва рідкого чавуну на Каметсталі.

У 2022 році виробництво товарних напівфабрикатів знизилося на 70% проти попереднього року – до 1 022 тис. тонн – через суттєве зниження виробництва рідкого чавуну. Це частково було компенсовано консолідацією обсягів виробництва товарної заготовки на потужностях Каметсталі, ефект якої у 2022 році становив 234 тис. тонн.

У 4-му кварталі 2022 року виробництво готової продукції зменшилося на 8% проти попереднього кварталу і становило 427 тис. тонн. Зокрема:

- виробництво плоского прокату зменшилося на 13 тис. тонн – до 218 тис. тонн – здебільшого через зміну портфеля замовлень на користь гарячекатаних листів на Ferriera Valsider в Італії та зупинку Юністілу в Україні через обмежене електропостачання з кінця листопаду;
- виробництво довгого прокату зменшилося на 26 тис. тонн – до 209 тис. тонн – через обмежене електропостачання на Каметсталі, що частково було компенсовано збільшенням виробництва на Promet Steel в Болгарії.

У 2022 році виробництво готової продукції зменшилося на 62% проти попереднього року – до 2 777 тис. тонн. Зокрема:

- виробництво плоского прокату знизилося на 4 247 тис. тонн – до 1 731 тис. тонн – через зупинку маріупольських комбінатів з кінця лютого 2022 року, а також через відсутність стабільних поставок слябів для італійських перекатних заводів в першій половині звітного року;
- виробництво довгого прокату знизилося на 71 тис. тонн – до 1 018 тис. тонн – унаслідок зупинки виробництва на Азовсталі з кінця лютого 2022 року та зменшення виробництва на Promet Steel через неритмічні внутрішньогрупові поставки заготовки. Це, в свою чергу, було частково компенсовано консолідацією обсягів виробництва на потужностях Каметсталі;
- виробництво рейкової та трубної продукції знизилося на 38 та 100 тис. тонн – до 10 та 18 тис. тонн, відповідно, оскільки продукція виготовлялась на маріупольських комбінатах.

² Не містить внутрішньогрупових продажів та внутрішньогрупового використання. Дані за 2021 рік переглянуто щодо внутрішньогрупового використання гарячекатаного товстого листа та холоднокатаного рулону. Обсяг виробництва холоднокатаного листа віднесено до обсягу виробництва холоднокатаного рулону.

Чавун – товарний чавун.

Заготовка містить квадратну та круглу заготовку.

Плоский прокат містить гарячекатаний товстий лист, а також гарячекатаний, холоднокатаний та оцинкований рулон (зокрема тонкий лист).

Довгий прокат містить гарячекатаний сорт (дрібний, середній, великий), арматуру, товарний пруток та катанку.

Рейкова продукція містить легкі та важкі рейки, рейкові скріплення.

Трубна продукція містить інші електрозварювальні та безшовні труби.

Виробництво коксу³

(тис. т)	4 кв. 2022	3 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %	2022	2021	Δ тис. т	Δ %
Кокс (загальний)	285	293	-8	-3%	1 653	4 551	-2 898	-64%
Кокс (товарний)	209	202	7	3%	811	1 603	-792	-49%

У 4-му кварталі 2022 року обсяг виробництва коксу скоротився на 3% проти попереднього кварталу і становив 285 тис тонн. Основна причина – зупинка коксівного виробництва на Каметсталі наприкінці листопада.

У 2022 році обсяг виробництва коксу знизився на 64% проти попереднього року – до 1 653 тис. тонн – унаслідок військових дій на території України, які негативно вплинули на обсяги виробництва коксохімічних активів Групи.

ГІРНИЧОДОБУВНИЙ СЕГМЕНТ

Виробництво залізорудного концентрату та окатків^{4,5}

(тис. т)	4 кв. 2022	3 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %	2022	2021	Δ тис. т	Δ %
Залізорудний концентрат (загальний)	1 008	900	108	12%	10 712	31 341	-20 629	-66%
Залізорудна продукція (товарна)	825	853	-28	-3%	7 903	17 530	-9 627	-55%
Залізорудний концентрат	336	18	318	>100%	4 718	11 719	-7 001	-60%
Fe <67%	-	-	-	н/д	1 543	7 219	-5 676	-79%
Fe ≥67%	336	18	318	>100%	3 175	4 500	-1 325	-29%
Окатки	489	835	-346	-41%	3 185	5 811	-2 626	-45%
Fe <65%	22	-	22	н/д	792	3 610	-2 818	-78%
Fe ≥65%	467	835	-368	-44%	2 393	2 201	192	9%

У 4-му кварталі 2022 року виробництво загального залізорудного концентрату зросло на 108 тис. тонн проти попереднього кварталу – до 1 008 тис. тонн. Для забезпечення виконання портфелю замовлень, на тлі нестабільного електропостачання, Група відновила виробництво на Інгулецькому та Північному ГЗК наприкінці року.

У 4-му кварталі 2022 року виробництво товарної залізорудної продукції знизилася на 3% – до 825 тис. тонн – переважно через збільшення внутрішньогрупового споживання. Також через нестабільне електропостачання, виробництво товарних окатків зменшилося на 41% – до 489 тис. тонн. Це було частково компенсовано відновленням виробництва концентрату на продаж.

У 2022 році обсяги виробництва ГЗК суттєво скоротились через повномасштабні військові дії на території України. Це спричинило значне скорочення внутрішньогрупового споживання через зупинку маріупольських комбінатів з кінця лютого 2022 року та суттєве зниження локального попиту. Також на обсяги виробництва негативно вплинули експортні логістичні обмеження на тлі блокування портів Чорного моря. В результаті обсяги виробництва змінились наступним чином по відношенню до 2021 року:

- виробництво загального залізорудного концентрату знизилася на 66% – до 10 712 тис. тонн;
- виробництво товарної залізорудної продукції знизилася на 55% – до 7 903 тис. тонн, в тому числі обсяги товарного концентрату – на 60% до 4 718 тис. тонн, а обсяги товарних окатків – на 45% до 3 185 тис. тонн.

³ Дані з виробництва товарного коксу не містять внутрішньогрупових продажів і внутрішньогрупового використання.

⁴ Дані з виробництва товарної залізорудної продукції не містять внутрішньогрупових продажів і внутрішньогрупового використання.

⁵ Дані з виробництва товарної залізорудної продукції у 2022 році були переглянуті через зміну внутрішньогрупового споживання на металургійних підприємствах Групи.

Додаток Б

МЕТІНВЕСТ ОГОЛОШУЄ ВИРОБНИЧІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗА ПЕРШИЙ КВАРТАЛ 2023 РОКУ

12 травня 2023 року – Metinvest B.V., материнська компанія міжнародної вертикально інтегрованої гірничо-металургійної групи компаній (далі – «Метінвест» або «Група»), сьогодні оголосила результати операційної діяльності за перший квартал, що завершився 31 березня 2023 року.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

(тис. т)	1 кв. 2023	4 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %	1 кв. 2023	1 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %
Сталь	491	250	241	96%	491	1 962	-1 471	-75%
Залізорудний концентрат (загальний)	2 306	1 008	1 298	>100%	2 306	6 128	-3 822	-62%
Вугільний концентрат (загальний)	1 461	1 273	188	15%	1 461	1 276	185	14%

У зв'язку з початком широкомасштабної військової агресії Російської Федерації проти України з 24 лютого 2022 року Метінвест прийняв рішення призупинити виробничу діяльність низки своїх підприємств у Маріуполі, Авдіївці та Запоріжжі, в тому числі МК «Азовсталь» (Азовсталь), ММК ім. Ілліча (ММКІ), Авдіївського КХЗ (АКХЗ) та Запорізького КХЗ. Пізніше запорізькі підприємства Групи відновили своє виробництво. У той же час активи підприємств Групи в Маріуполі та Авдіївці постраждали внаслідок бойових дій, тоді як м. Маріуполь наразі є тимчасово окупованим.

Українські підприємства Групи, окрім тих, які розташовані у Маріуполі та Авдіївці, продовжують працювати з різним рівнем завантаження, враховуючи фактори безпеки, наявність електропостачання, а також логістичні та економічні чинники.

МЕТАЛУРГІЙНИЙ СЕГМЕНТ

Виробництво чавуну

(тис. т)	1 кв. 2023	4 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %	1 кв. 2023	1 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %
Чавун	448	270	178	66%	448	1 828	-1 380	-75%
Каметсталь	448	270	178	66%	448	570	-122	-21%
Азовсталь	-	-	-	н/д	-	598	-598	-100%
ММКІ	-	-	-	н/д	-	660	-660	-100%

Виробництво сталі

(тис. т)	1 кв. 2023	4 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %	1 кв. 2023	1 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %
Сталь	491	250	241	96%	491	1 962	-1 471	-75%
Каметсталь	491	250	241	96%	491	607	-116	-19%
Азовсталь	-	-	-	н/д	-	683	-683	-100%
ММКІ	-	-	-	н/д	-	672	-672	-100%

У 1-му кварталі 2023 року виробництво чавуну зросло на 66% проти попереднього кварталу – до 448 тис. тонн – переважно завдяки збільшенню фонду робочого часу обох доменних печей в роботі на МК «Камет-Сталь» (Каметсталь) після зупинки комбінату в аварійному порядку через електропостачання наприкінці листопаду з поступовим відновленням роботи в грудні, а також стабілізації ситуації з поставками електроенергії з кінця січня. В результаті, виробництво сталі зросло на 96% – до 491 тис. тонн.

Показники з виробництва чавуну та сталі у 1-му кварталі 2023 року менше аналогічного періоду минулого року на 75% через зупинку мариупольських комбінатів з кінця лютого 2022 року, а також перехід на роботу двома доменними печами, замість трьох, на Каметсталі.

Виробництво металопродукції

(тис. т)	1 кв. 2023	4 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %	1 кв. 2023	1 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %
Напівфабрикати	282	141	141	100%	282	522	-240	-46%
Чавун	21	49	-28	-57%	21	122	-101	-83%
Сляб	-	-	-	н/д	-	166	-166	-100%
Заготовка	261	92	169	>100%	261	234	27	12%
Готова продукція	547	427	120	28%	547	1 469	-922	-63%
Плоский прокат	285	218	67	31%	285	1 113	-828	-74%
Гарячекатаний товстий лист	235	175	60	34%	235	582	-347	-60%
Гарячекатаний рулон	36	30	6	20%	36	428	-392	-92%
Холоднокатаний рулон	-	-	-	н/д	-	37	-37	-100%
Оцинкований холоднокатаний рулон	14	13	1	8%	14	66	-52	-79%
Довгий прокат	262	209	53	25%	262	328	-66	-20%
Рейкова продукція	-	-	-	н/д	-	10	-10	-100%
Трубна продукція	-	-	-	н/д	-	18	-18	-100%
ЗАГАЛОМ	829	568	261	46%	829	1 991	-1 162	-58%

У 1-му кварталі 2023 року виробництво товарних напівфабрикатів склало 282 тис. тонн. Це вдвічі більше, ніж у попередньому кварталі через збільшення виробництва рідкого чавуну, але на 46% менше за аналогічний період минулого року через відсутність виробництва на мариупольських комбінатах з кінця лютого 2022 року.

У 1-му кварталі 2023 року виробництво готової продукції збільшилося на 28% проти попереднього кварталу і становило 547 тис. тонн. Зокрема:

- виробництво плоского прокату збільшилося на 67 тис. тонн – до 285 тис. тонн – здебільшого через збільшення портфеля замовлень на гарячекатаний товстий лист на перекатних заводах в Італії та Великобританії;
- виробництво довгого прокату зросло на 53 тис. тонн – до 262 тис. тонн – завдяки збільшенню виробництва сталі на фоні стабілізації електропостачання на Каметсталі.

У 1-му кварталі 2023 року виробництво готової продукції знизилося на 63% проти аналогічного періоду 2022 року. Зокрема:

- виробництво плоского прокату знизилося на 828 тис. тонн – через зупинку мариупольських комбінатів з кінця лютого 2022 року, а також через зміну портфеля замовлень на користь гарячекатаних товстих листів на Ferriera Valsider в Італії;
- виробництво довгого прокату знизилося на 66 тис. тонн – в основному внаслідок зупинки виробництва на Азовсталі з кінця лютого 2022 року та зменшення виробництва готової продукції на Каметсталі на фоні нестабільних поставок електроенергії у порівнянні рік до року;
- виробництво рейкової та трубної продукції було відсутнім, оскільки продукція виготовлялась на мариупольських комбінатах.

Виробництво коксу¹

(тис. т)	1 кв. 2023	4 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %	1 кв. 2023	1 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %
Кокс (загальний)	318	285	33	12%	318	783	-465	-59%
Кокс (товарний)	213	209	4	2%	213	211	2	1%

У 1-му кварталі 2023 року обсяг виробництва коксу збільшився на 12% проти попереднього кварталу і становив 318 тис. тонн. Основна причина – відновлення коксівного виробництва на Каметсталі після зупинки в аварійному порядку через відсутність електропостачання наприкінці листопада 2022 року.

¹ Дані з виробництва товарного коксу не містять внутрішньогрупових продажів і внутрішньогрупового використання.

У 1-му кварталі 2023 року обсяг виробництва коксу знизився на 59% проти аналогічного періоду попереднього року – внаслідок зупинки виробництва на Азовсталі та АКХЗ з кінця лютого 2022 року.

ГІРНИЧОДОБУВНИЙ СЕГМЕНТ

Виробництво залізорудного концентрату та окатків^{2,3}

(тис. т)	1 кв. 2023	4 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %	1 кв. 2023	1 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %
Залізорудний концентрат (загальний)	2 306	1 008	1 298	>100%	2 306	6 128	-3 822	-62%
Залізорудна продукція (товарна)	1 917	825	1 092	>100%	1 917	4 029	-2 112	-52%
Залізорудний концентрат	703	336	367	>100%	703	2 743	-2 040	-74%
Fe <67%	126	-	126	н/д	126	1 543	-1 417	-92%
Fe ≥67%	577	336	241	72%	577	1 200	-623	-52%
Окатки	1 214	489	725	>100%	1 214	1 286	-72	-6%
Fe <65%	-	22	-22	-100%	-	709	-709	-100%
Fe ≥65%	1 214	467	747	>100%	1 214	577	637	>100%

У 1-му кварталі 2023 року виробництво загального залізорудного концентрату зросло більш ніж вдвічі проти попереднього кварталу – до 2 306 тис. тонн. Завдяки стабілізації постачання електроенергії з кінця січня, Група збільшила виробництво на всіх трьох ГЗК. За рахунок спрямування майже всього об'єму виготовленої продукції зовнішнім споживачам, виробництво товарної залізорудної продукції також збільшилося більш ніж вдвічі проти попереднього кварталу – до 1 917 тис. тонн, в тому числі окатків та концентрату – у 2,5 та 2,1 рази, відповідно.

У 1-му кварталі 2023 року виробництво загального залізорудного концентрату знизилось на 62% проти аналогічного періоду попереднього року, через початок повномасштабних військових дій на території України наприкінці лютого 2022 року. В результаті, обсяги виробництва товарної залізорудної продукції скоротились на 52%, в тому числі концентрату – на 74%. В той же час виробництво товарних окатків, за рахунок переорієнтації портфеля замовлень, знизилось лише на 6%.

Виробництво вугільного концентрату

(тис. т)	1 кв. 2023	4 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %	1 кв. 2023	1 кв. 2022	Δ тис. т	Δ %
Вугільний концентрат (загальний)	1 461	1 273	188	15%	1 461	1 276	185	14%

У 1-му кварталі 2023 року виробництво вугільного концентрату Групи збільшилось на 15% проти попереднього кварталу – до 1 461 тис. тонн. В тому числі, зростання для шахт компанії United Coal Company (США) склало 20%, а для Покровської вугільної групи⁴ (Україна) – 10%.

У 1-му кварталі 2023 року виробництво вугільного концентрату Групи зросло на 14% проти аналогічного періоду 2022 року внаслідок збільшення видобутку на американських шахтах та покращення якісних характеристик українського коксівного вугілля.

² Дані з виробництва товарної залізорудної продукції не містять внутрішньогрупових продажів і внутрішньогрупового використання.

³ Дані з виробництва товарної залізорудної продукції у 2022 році були переглянуті через зміну внутрішньогрупового споживання на металургійних підприємствах Групи.

⁴ До складу Покровської вугільної групи входять кілька підприємств, головними з яких є шахтоуправління «Покровське» та Свято-Варваринська збагачувальна фабрика.

***

Додаткова інформація доступна на сайті metinvestholding.com

Юрій Миханцьо
Начальник відділу зі зв'язків з інвесторами
Тел.: +31 20 644 00 80 (Нідерланди)
Ел. пошта: yuriy.mykhantso@metinvestholding.com

Тетяна Ярчук
Менеджер з відносин з інвесторами
Ел. пошта: tetyana.yarchuk@metinvestholding.com

METINVEST – вертикально інтегрована група гірничо-металургійних компаній, що управляє кожною ланкою ланцюга постачання від видобутку та переробки руди й вугілля до виробництва й продажу напівфабрикатів і кінцевої продукції зі сталі. До структури Групи входять видобувні та металургійні підприємства, розташовані в Україні, Великій Британії, ЄС та США, а також мережа продажів, що охоплює всі основні світові ринки. Для цілей підготовки фінансової звітності бізнес Групи поділено на два сегменти – Металургійний і Гірничодобувний. Стратегічне бачення Групи спрямоване на те, щоб стати провідним європейським вертикально інтегрованим виробником сталі, який, попри циклічність ринків, забезпечує стійкі показники зростання і прибутковості, а також дохідності інвестицій вище за галузеві стандарти. За 12 місяців, що завершилися 31 грудня 2022 року, виручка Групи становила US\$8,3 млрд, а рентабельність за показником EBITDA – 23%.

Додаток В
Фінансова звітність підприємства

https://clarity-project.info/edr/34093721/finances?current_year=2020
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
"МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ"
 #34093721

Фінансова звітність за 2020 рік

20222021

2020

Ю0900108 Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	692719,00	754515,00
первісна вартість	1001	1362179,00	1647130,00
накопичена амортизація	1002	669460,00	892615,00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	72149,00	96475,00
Основні засоби	1010	399096,00	271699,00
первісна вартість	1011	725393,00	729018,00
знос	1012	326297,00	457319,00
Інвестиційна нерухомість	1015	0,00	0,00
первісна вартість	1016	0,00	0,00
знос	1017	0,00	0,00
Довгострокові біологічні активи	1020	0,00	0,00
первісна вартість	1021	0,00	0,00
накопичена амортизація	1022	0,00	0,00
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0,00	0,00
інші фінансові інвестиції	1035	177109,00	196267,00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	414247,00	414248,00
Відстрочені податкові активи	1045	279040,00	92955,00
Гудвіл	1050	0,00	0,00
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0,00	0,00
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0,00	0,00
Інші необоротні активи	1090	0,00	0,00
Усього за розділом I	1095	2034360,00	1826159,00
II. Оборотні активи Запаси	1100	327862,00	248,00
Виробничі запаси	1101	494,00	248,00
Незавершене виробництво	1102	0,00	0,00
Готова продукція	1103	0,00	0,00
Товари	1104	327368,00	0,00
Поточні біологічні активи	1110	0,00	0,00
Депозити перестраховування	1115	0,00	0,00
Векселі одержані	1120	0,00	0,00
Дебіторська заборгованість за продукцію,	1125	41702285,00	33909218,00

товари, роботи, послуги			
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1961503,00	3638659,00
з бюджетом	1135	116570,00	24859,00
у тому числі з податку на прибуток	1136	21968,00	0,00
з нарахованих доходів	1140	8405,00	7,00
із внутрішніх розрахунків	1145	0,00	0,00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	246330,00	333647,00
Поточні фінансові інвестиції	1160	150301,00	150302,00
Г роші та їх еквіваленти	1165	66278,00	15357,00
Готівка	1166	0,00	0,00
Рахунки в банках	1167	66278,00	15357,00
Витрати майбутніх періодів	1170	106770,00	25082,00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0,00	0,00
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0,00	0,00
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0,00	0,00
резервах незароблених премій	1183	0,00	0,00
інших страхових резервах	1184	0,00	0,00
Інші оборотні активи	1190	486901,00	156699,00
Усього за розділом II	1195	45173205,00	38254078,00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та Холдингу вибуття	1200	0,00	0,00
Баланс	1300	47207565,00	40080237,00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	81500,00	81500,00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0,00	0,00
Капітал у дооцінках	1405	0,00	0,00
Додатковий капітал	1410	0,00	0,00
Емісійний дохід	1411	0,00	0,00
Накопичені курсові різниці	1412	0,00	0,00
Резервний капітал	1415	20375,00	20375,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-8418496,00	-5465428,00
Неоплачений капітал	1425	0,00	0,00
Вилучений капітал	1430	0,00	0,00
Інші резерви	1435	0,00	0,00
Усього за розділом I	1495	-8316621,00	-5363553,00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	0,00	0,00
Відстрочені податкові зобов'язання			
Пенсійні зобов'язання	1505	0,00	0,00
Довгострокові кредити банків	1510	0,00	0,00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	125515,00	27708,00

Довгострокові забезпечення	1520	0,00	0,00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0,00	0,00
Цільове фінансування	1525	0,00	0,00
Благодійна допомога	1526	0,00	0,00
Страхові резерви	1530	0,00	0,00
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0,00	0,00
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0,00	0,00
резерв незароблених премій	1533	0,00	0,00
інші страхові резерви	1534	0,00	0,00
Інвестиційні контракти	1535	0,00	0,00
Призовий фонд	1540	0,00	0,00
Резерв на виплату джек-поту	1545	0,00	0,00
Усього за розділом II	1595	125515,00	27708,00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	0,00	0,00
Короткострокові кредити банків			
Векселі видані	1605	0,00	0,00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	97298,00	115590,00
товари, роботи, послуги	1615	53122705,00	43465028,00
розрахунками з бюджетом	1620	8439,00	65494,00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0,00	56820,00
розрахунками зі страхування	1625	1663,00	1216,00
розрахунками з оплати праці	1630	34765,00	35669,00
за одержаними авансами	1635	1030219,00	501794,00
за розрахунками з учасниками	1640	0,00	0,00
із внутрішніх розрахунків	1645	0,00	0,00
за страховою діяльністю	1650	0,00	0,00
Поточні забезпечення	1660	569618,00	601358,00
Доходи майбутніх періодів	1665	0,00	0,00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0,00	0,00
Інші поточні зобов'язання	1690	533964,00	629933,00
Усього за розділом III	1695	55398671,00	45416082,00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0,00	0,00
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0,00	0,00
Баланс	1900	47207565,00	40080237,00

J0900207 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	24774879,00	32511950,00
Чисті зароблені страхові премії	2010	0,00	0,00
Премії підписані, валова сума	2011	0,00	0,00
Премії, передані у перестраховання	2012	0,00	0,00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0,00	0,00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0,00	0,00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	20104883,00	29635300,00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0,00	0,00
Валовий: прибуток	2090	4669996,00	2876650,00
збиток	2095	0,00	0,00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0,00	0,00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0,00	0,00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0,00	0,00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0,00	0,00
Інші операційні доходи	2120	3069012,00	9857379,00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0,00	0,00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0,00	0,00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0,00	0,00
Адміністративні витрати	2130	2433468,00	2371665,00
Витрати на збут	2150	358792,00	600809,00
Інші операційні витрати	2180	1330758,00	10638627,00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0,00	0,00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0,00	0,00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	3615990,00	0,00
збиток	2195	0,00	877072,00
Дохід від участі в капіталі	2200	0,00	0,00
Інші фінансові доходи	2220	1495,00	346317,00

Інші доходи	2240	11764,00	277872,00
Дохід від благодійної допомоги	2241	0,00	0,00
Фінансові витрати	2250	23891,00	34065,00
Втрати від участі в капіталі	2255	0,00	0,00
Інші витрати	2270	922,00	278088,00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0,00	0,00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	3604436,00	0,00
збиток	2295	0,00	565036,00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-651368,00	101598,00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0,00	0,00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	2953068,00	0,00
збиток	2355	0,00	463438,00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0,00	0,00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0,00	0,00
Накопичені курсові різниці	2410	0,00	0,00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0,00	0,00
Інший сукупний дохід	2445	0,00	0,00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0,00	0,00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0,00	0,00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0,00	0,00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2953068,00	-463438,00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	15390,00	20420,00
Витрати на оплату праці	2505	1449952,00	1458094,00
Відрахування на соціальні заходи	2510	88021,00	66901,00
Амортизація	2515	357086,00	261972,00
Інші операційні витрати	2520	4481595,00	4830922,00
Разом	2550	6392044,00	6638309,00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0.00	0.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0.00	0.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.00	0.00
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.00	0.00
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0.00	0.00

Фінансова звітність за 2022 рік

2022

20212020

J0900108 Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	694440,00	329459,00
первісна вартість	1001	1889752,00	1860721,00
накопичена амортизація	1002	1195312,00	1531262,00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	167936,00	480170,00
Основні засоби	1010	663348,00	516007,00
первісна вартість	1011	1083747,00	1061676,00
знос	1012	420399,00	545669,00
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	38,00	
інші фінансові інвестиції	1035	222138,00	235878,00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	414248,00	467286,00
Відстрочені податкові активи	1045	96961,00	465118,00
Усього за розділом I	1095	2259071,00	2493956,00
II. Оборотні активи Запаси	1100	86,00	4707,00
Виробничі запаси	1101	86,00	4707,00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	39013851,00	4599097,00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	6978376,00	9053037,00
з бюджетом	1135	259604,00	184337,00
у тому числі з податку на прибуток	1136	171972,00	165789,00
з нарахованих доходів	1140	5,00	5,00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2490748,00	5863129,00
Поточні фінансові інвестиції	1160	302,00	302,00
Гроші та їх еквіваленти	1165	46130,00	37377,00
Рахунки в банках	1167	46130,00	37377,00
Витрати майбутніх періодів	1170	24303,00	13052,00
Інші оборотні активи	1190	318790,00	756260,00
Усього за розділом II	1195	49132195,00	20511303,00
Баланс	1300	51391266,00	23005259,00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	81500,00	81500,00
Резервний капітал	1415	20375,00	20375,00

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-6267361,00	-10021803,00
Усього за розділом I	1495	-6165486,00	-9919928,00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	384723,00	352331,00
Усього за розділом II	1595	384723,00	352331,00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	102292,00	114162,00
товари, роботи, послуги	1615	54414432,00	23051051,00
розрахунками з бюджетом	1620	10857,00	8380,00
розрахунками зі страхування	1625	2731,00	1474,00
розрахунками з оплати праці	1630	43952,00	36709,00
за одержаними авансами	1635	193309,00	96841,00
за розрахунками з учасниками	1640	2047843,00	
Поточні забезпечення	1660	1797775,00	587117,00
Інші поточні зобов'язання	1690	606681,00	6629279,00
Усього за розділом III	1695	57172029,00	32572856,00
Баланс	1900	51391266,00	23005259,00

Ю0900207 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	16324678,00	62961687,00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	13047994,00	58290875,00
Валовий: прибуток	2090	3276684,00	4670812,00
Інші операційні доходи	2120	916317,00	3803291,00
Адміністративні витрати	2130	2677051,00	4222532,00
Витрати на збут	2150	617477,00	513719,00
Інші операційні витрати	2180	2859217,00	1287518,00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	2450334,00	
збиток	2195	1960744,00	
Інші фінансові доходи	2220	8072,00	13590,00
Інші доходи	2240	6619,00	7991,00
Фінансові витрати	2250	122404,00	4396,00
Інші витрати	2270	116,00	
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	2467519,00	
збиток	2295	2068573,00	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	361974,00	10189,00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	2477708,00	
збиток	2355	1706599,00	

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-1 706 599.00	2 477 708.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	42611,00	20406,00
Витрати на оплату праці	2505	129016,00	2913038,00
Відрахування на соціальні заходи	2510	93939,00	107452,00
Амортизація	2515	476641,00	428576,00
Інші операційні витрати	2520	6834915,00	3488713,00
Разом	2550	7577122,00	6958185,00

Ю900904 Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

Рух коштів у результаті операційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	56081135,00	75736574,00
Повернення податків і зборів	3005	21,00	
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	217335,00	1796781,00
Надходження від повернення авансів	3020	6623,00	255205,00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	8072,00	4574,00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	4,00	
Інші надходження	3095	197204,00	570700,00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	51380627,00	63016487,00
Праці	3105	932980,00	1374087,00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	97330,00	101782,00
Зобов'язань з податків і зборів	3115	263804,00	558120,00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	222608,00	
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	263804,00	335512,00
Витрачання на оплату авансів	3135	3671795,00	7057232,00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	191548,00	323953,00
Інші витрачання	3190	-323345,00	2392753,00
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	295651,00	3539424,00

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Реалізація необоротних активів	3205	25605,00	424774,00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	27473,00	
необоротних активів	3260	299109,00	630397,00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	10184,00	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-283688,00	-233096,00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Сплату дивідендів	3355	3280379,00	
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	25007,00	2199,00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-25007,00	-3282578,00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-13044,00	23750,00
Залишок коштів на початок року	3405	46130,00	15357,00
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	4291,00	7023,00
Залишок коштів на кінець року	3415	37377,00	46130,00